Facetbestemmingsplan kleinschalige windturbines Noordenveld

GEMEENTE NOORDENVELD

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Facetbestemmingsplan kleinschalige windturbines Noordenveld

23-11-2023

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **7**
1.1 Aanleiding 7
1.2 Plangebied 7
1.3 Leeswijzer 8

Hoofdstuk 2 Beleid **9**
2.1 Rijksbeleid 9
2.2 Provinciaal beleid 9
2.3 Gemeentelijk beleid 10

Hoofdstuk 3 Randvoorwaarden **13**
3.1 Soorten windturbines 13
3.2 Geluid 15
3.3 Externe veiligheid 15
3.4 Visuele hinder en lichthinder 18
3.5 Elektromagnetische velden 19
3.6 Landschap en cultuurhistorie 20
3.7 Ecologie 20
3.8 Water 21

Hoofdstuk 4 Juridische vormgeving **23**
4.1 Plansystematiek 23
4.2 Toelichting op de regels 23

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid **25**
5.1 Economische uitvoerbaarheid 25
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 25

Bijlagen bij toelichting **27**

Bijlage 1 Natuurtoets kleine windturbines **29**

Bijlage 2 Overlegreactie **47**

Regels **51**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **53**
Artikel 1 Begrippen 53
Artikel 2 Wijze van meten 55
Artikel 3 Van toepassingverklaring 59

Hoofdstuk 2 Algemene regels **61**
Artikel 4 Anti-dubbeltelregel 61
Artikel 5 Algemene bouwregels 63
Artikel 6 Algemene afwijkingsregels 65

Hoofdstuk 3 Overgangs- en slotregels **69**
Artikel 7 Overgangsrecht 69
Artikel 8 Slotregel 71

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Dit facetbestemmingsplan heeft betrekking op het mogelijk maken van:

1. kleinschalige windturbines (horizontale as) met een ashoogte van maximaal 15 m1 op en bij agrarische bouwpercelen en op en bij bouwpercelen van buitengebied gebonden bedrijven in het buitengebied van de gemeente Noordenveld.
2. kleinschalige windturbines (horizontale as) en windwokkels (verticale as) met een tiphoogte van respectievelijk maximaal 15 m1 en 1,5 m1 binnen de woon- en bedrijfsbestemmingen in het buitengebied en op de bedrijventerreinen van de gemeente Noordenveld.

Aanleiding hiervoor is dat er meer aanvragen voor kleine windturbines binnenkomen en de gemeente het plaatsen van een kleinschalige windturbines makkelijker wil maken. Omdat de voorgenomen ontwikkeling op dit moment nog niet mogelijk is volgens de nu geldende bestemmingsplannen en omdat de gemeente door middel van een vergunningstelsel zicht wil houden op de bouw van de kleine windturbines, wordt dit onderhavige bestemmingsplan opgesteld. Ook worden een aantal voorwaarden gekoppeld aan de bouw van de windturbines. Deze voorwaarden worden opgenomen in de regels van dit bestemmingsplan.

Dit bestemmingsplan voorziet dus in het planologisch mogelijk maken van de kleine windturbines in de gemeente Noordenveld. Artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) vormt de wettelijke bevoegdheid om dit bestemmingsplan op te stellen.

Tot slot wordt nog opgemerkt dat het met dit bestemmingsplan goed beschouwd gaat om een facetbestemmingsplan: dit bestemmingsplan wijzigt ter plaatse van haar plangebied de nu geldende regels slechts gedeeltelijk.

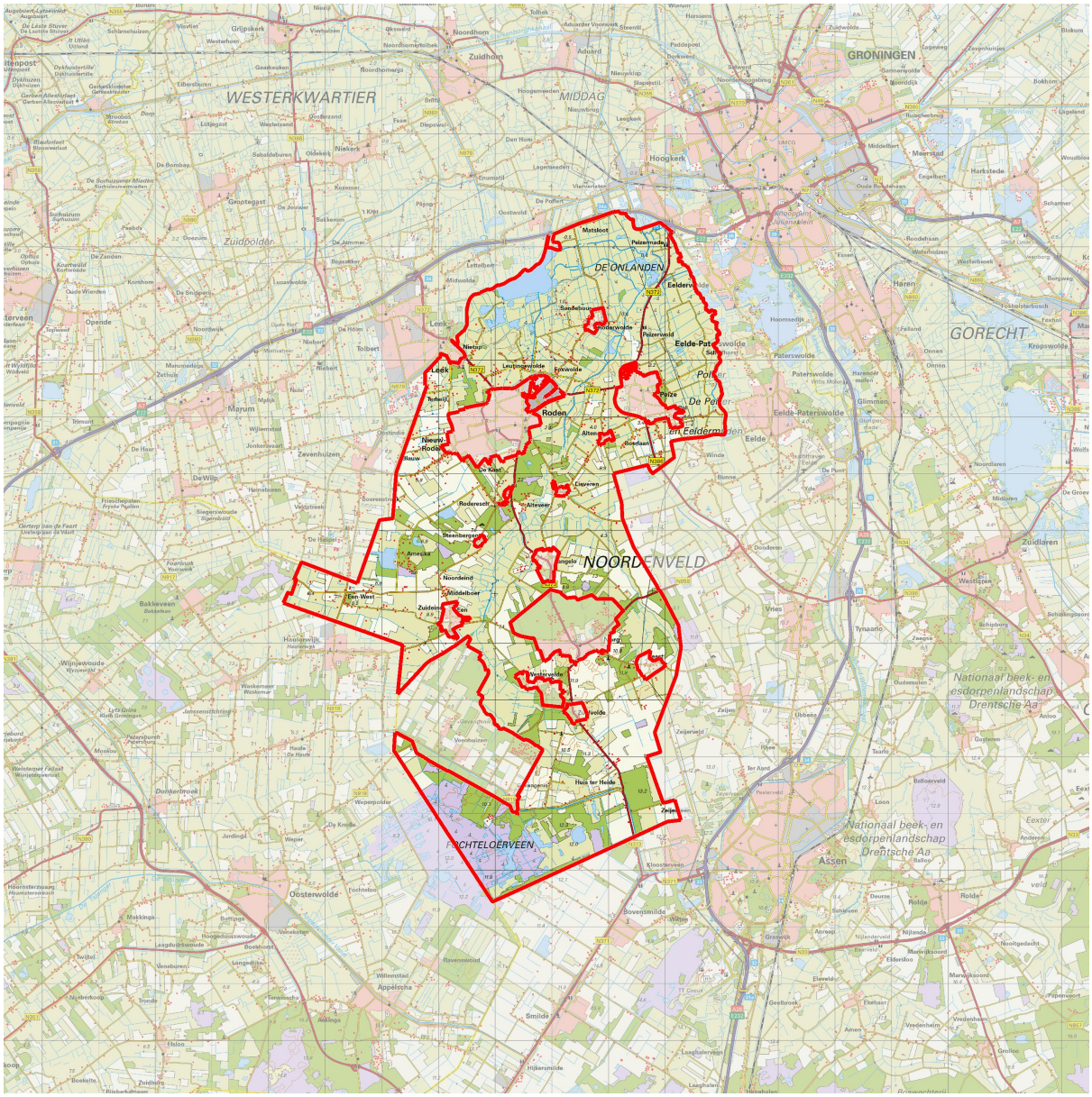
1.2 Plangebied

Het plangebied van dit bestemmingsplan beslaat een groot deel van het grondgebied van de gemeente: het buitengebied en de bedrijventerreinen van de gemeente Noordenveld. Kleinschalige windturbines worden in ieder geval uitgesloten bij:

- op gronden met de dubbelbestemmingen met 'Waarde – ', uitgezonderd 'Waarde – Archeologie 2';
- op gronden met natuurbestemmingen/ NNN/ Natura-2000 of overeenkomstig.

Ook moet er worden voldaan aan de regels conform molenbiotoop.

Onderstaande afbeelding geeft globaal het plangebied (buitengebied) aan van dit facetbestemmingsplan. In Artikel 3 van de regels is een opsomming opgenomen van alle bestemmingsplannen waarop dit facetbestemmingsplan op van toepassing is.

Figuur 1. Globale weergave plangebied (Bron: BügelHajema Adviseurs)

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op het ruimtelijk beleid van het Rijk, de provincie Drenthe en gemeente Noordenveld. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de ruimtelijke randvoorwaarden voor het al dan niet toestaan van kleinschalige windturbines. Hoofdstuk 4 gaat in op de juridische vormgeving van het plan. Ten slotte gaat Hoofdstuk 5 kort in op de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan.

Hoofdstuk 2 Beleid

2.1 Rijksbeleid

Het rijk voert geen specifiek beleid voor kleine windturbines. Uiteraard heeft het Rijk duurzaamheidsambities, maar zij ziet daarin voor kleine windturbines tot nog toe slechts een bescheiden rol weggelegd. Er is dan ook geen stimuleringsprogramma voor kleine windturbines. Daarbij hanteert het rijk de volgende overwegingen:

- Kleine windturbines vormen geen opwekkingspotentieel van betekenis voor de nationale duurzame energiedoelstelling.
- Tot op heden is er nog een onbalans tussen de investering in kleine windturbines in relatie tot de energieopbrengst.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Drenthe

Toetsingskader

Op 3 oktober 2018 zijn de Omgevingsvisie Drenthe 2018 en de Omgevingsverordening Drenthe 2018 vastgesteld. De omgevingsvisie is op 28 augustus 2022 geactualiseerd. Ook de POV is op 8 maart 2023 op enkele onderdelen herzien.

De provincie heeft als ambitie dat Drenthe in 2050 volledig energieneutraal is. Daarmee conformeert zij zich aan het klimaatakkoord van Parijs. Dat betekent dat Drenthe in 2050 honderd procent van het energiegebruik hernieuwbaar produceert. De ambities zijn tevens verwoord in de Energieagenda 2016-2020 'Op weg naar een duurzame Drentse energiehuishouding' van de provincie Drenthe.

Om de doelen te bereiken, zet de provincie volop in op energiebesparing, waardoor de vraag naar energie wordt beperkt. In de resterende energievraag in Drenthe wil de provincie voorzien door de productie van hernieuwbare energie, met behoud van leveringszekerheid en betaalbaarheid.

De energieopgave wordt integraal aangepakt, zodat technologische, financiële en maatschappelijke innovaties en ontwikkelingen, ruimtelijke inpassing en de sociaal maatschappelijke impact daarvan, in samenhang worden beschouwd. De provincie wil de energieopgave realiseren, passend bij de kernkwaliteiten die onze provincie rijk is.

Om de Drentse energieopgave verder vorm te geven en de realisatie ervan te versnellen gaat de provincie samen met de gemeenten, waterschappen en andere partners een Regionale Energiestrategie (RES) uitwerken. De Drentse RES heeft een koppeling met het Integraal Nationaal Energie en Klimaatplan (INEK).

Om in 2050 energieneutraal te kunnen zijn, moet in Drenthe in 2030 veertig procent hernieuwbare energie worden geproduceerd. Dat komt naar inschatting overeen met de productie van twintig petajoule hernieuwbare energie. Er wordt gestreefd naar een mix van energie uit wind, zon, biomassa, en bodemenergie. Een wezenlijk onderdeel van deze productie wordt gerealiseerd met 285,5 megawatt aan windturbines, zoals afgesproken in het Nationaal Energie Akkoord.

Er wordt ruimte gegeven aan de productie van windenergie op logische locaties, waar het dynamische en technische karakter van windturbines aansluit bij verwante functies en overeenstemmen met het karakter van de plek en de omgeving. Daarnaast ziet de provincie mogelijkheden in landschappen waarin turbines minder waarneembaar of dominant zijn, zoals in bossen en kleinschalige landschappen.

Artikel 2.22 van de Omgevingsverordening bepaalt dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de toepassing van windenergie, wanneer het gaat om kleine installaties met een ashoogte van maximaal vijftien meter, wanneer uit het desbetreffende plan blijkt dat dit gebeurt op een wijze die passend is binnen het landschap.

Conclusie

Wanneer het onderhavige planvoornemen om kleine windturbines in de gemeente Noordenveld te plaatsen wordt getoetst aan de geldende regelgeving en het beleid van de provincie Drenthe, is de conclusie dat het planvoornemen met de regels en het beleid van de provincie overeenkomt. Daarmee vormt dit onderdeel

geen belemmering voor de planologische ontwikkeling van dit bestemmingsplan.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Omgevingsvisie

Op 8 februari 2017 is de Omgevingsvisie Noordenveld 2030 vastgesteld. De Omgevingsvisie is de strategische visie van de gemeente waarin aspecten van het ruimtelijke en sociale domein zijn geïntegreerd. In de visie staan vijf kernwaarden centraal: transparant, leefbaar, groen, ondernemend en duurzaam.

Transparant en een transparant bestuur betekent dat het voor inwoners helder is welke afwegingen het bestuur maakt, het betekent niet dat inwoners altijd gelijk krijgen. Leefbaarheid staat voor alles wat het samen leven in Noordenveld prettig maakt. Groen staat voor natuur, rust en ruimte voor de inwoners en bezoekers. Recreatie en toerisme, hoogwaardige kennisindustrie, een levendige middenstand in de verschillende kernen en de agrarische sector zijn de pijlers van Noordenveld als ondernemende gemeente. Duurzaam is het zorgvuldig omgaan met de beschikbare bronnen en het gebruik van de ruimte.

Ten aanzien van windturbines en duurzame energie wordt in de omgevingsvisie vermeld dat de gemeente Noordenveld geen ruimte bied voor grootschalige windmolenparken. Wel staat de gemeente positief tegenover de aanleg van zonneakkers, behalve in natuurgebieden. In andere gebieden geldt maatwerk, rekening houdend met onder meer cultuurhistorische waarden. De gemeente Noordenveld wil klimaatneutraal zijn in 2040.

Het mogelijk maken van kleinschalige windturbines is niet in strijd met de Omgevingsvisie Noordenveld 2030. Het onderhavige planvoornemen sluit aan op de ambitie van de gemeente Noordenveld om in 2040 klimaatneutraal te zijn.

2.3.2 Programma Duurzaam Noordenveld

De gemeente Noordenveld heeft een programma Duurzaam Noordenveld gemaakt. In dit programma wordt er een stip op de horizon met duurzaamheidsdoelen gezet voor 2040. In 2040 zorgen een schone lucht, een gezonde bodem en een goede waterbalans samen voor een gezonde leefomgeving voor mens en dier.

Het hoofddoel van het programma Duurzaam Noordenveld is om negatieve effecten op het klimaat te voorkomen. En waar mogelijk zelfs een positief effect op het klimaat te hebben. Het programma is verdeeld in vijf thema’s. Per thema zet de gemeente Noordenveld een stip op de horizon en geeft ze aan hoe ze daar in de komende vijf jaar concreet naartoe werkt. Elk jaar wordt opnieuw bekeken waar ze op dit moment staan en welke acties nodig zijn. Dit programma is een hulpmiddel om te toetsen of datgene wat we doen bijdraagt aan het behalen van ons hoofddoel.

Met dit programma wordt invulling gegeven aan de afspraak uit het Raadsakkoord 2018-2022 om de energietransitie en verduurzaming in Noordenveld goed en gestructureerd op te pakken. Bij het samenstellen van dit programma is gevraagd om input aan de adviesraad Duurzaamheid, gemeenteraadsleden, gemeenteambtenaren, inwoners, bedrijven en betrokken organisaties.

De vijf thema's van Duurzaam Noordenveld zijn:
1. Toekomstbestendige leefomgeving;
2. Duurzame mobiliteit;
3. Duurzame energie;
4. Afval en hergebruik;
5. Participatie en communicatie.

Voor elk thema is het toekomstperspectief voor 2040 beschreven, zijn een aantal doelen gesteld en is opgeschreven wat de ambities zijn voor 2025.

Bij het thema duurzame energie is een van de doelen het meer benutten van windpotentie. In het Programma Duurzaam Noordenveld staat hier het volgende over beschreven:

''Met windenergie kunnen we ons elektriciteitsverbruik verduurzamen. Om alle inwoners en bedrijven te voorzien van lokaal opgewekte duurzame stroom kunnen we niet zonder windenergie. In 2040 hebben we in Noordenveld ingezet op wind als duurzame energiebron, met oog voor landschap en inwoners.''

Met betrekking tot kleine windturbines staat in het Programma Duurzaam Noordenveld beschreven dat de gemeente de procedure voor kleine windturbines in bestemmingsplannen/omgevingsplan wil vereenvoudigen, zodat het eenvoudiger wordt om een kleine windturbine, die voorziet in de eigen energiebehoefte, te realiseren.

Het planvoornemen sluit daarmee aan op het Programma Duurzaam Noordenveld.

2.3.3 Noordenveldse kwaliteitsgids

De Noordenveldse Kwaliteitsgids is vastgesteld op 22 april 2020. De kwaliteitsgids is in eerste instantie opgesteld als een document dat de gemeente betrekt bij de afweging van ruimtelijke ontwikkelingen en initiatieven. In de kwaliteitsgids zijn het landschap en de dorpen in de gemeente Noordenveld en hun karakteristieken op hoofdlijnen beschreven. De gids wordt betrokken bij de afweging van ruimtelijke ontwikkelingen en initiatieven. De kwaliteitsgids is een document met basisinformatie. Per landschapstype en per kern zijn een aantal overzichtelijke gidsprincipes geformuleerd. Deze gidsprincipes geven aan hoe bij ontwikkelingen omgegaan kan worden met de aanwezige karakteristieken. Zij zijn open en kwalitatief geformuleerd, zodat ruimte is voor afweging en verschillende uitkomsten mogelijk zijn. Een flexibele en op maat-werk gerichte aanpak is vereist om tot een afweging en ontwikkeling te komen.

Elke aanvraag voor een kleinschalige windturbine met een maximale ashoogte van 15 m1 dient te worden aangeleverd met een landschappelijk inpassingsplan opgesteld door een erkend bureau. Hierbij moet de Noordenveldse Kwaliteitsgids als kader worden gebruikt. In het inpassingsplan moet worden aangetoond dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het ruimtelijk beeld en de cultuurhistorische karakteristiek van het erf en de omgeving.

Voor kleinschalige windturbines en windwokkels met een maximale tiphoogte van 15 m1 geldt de eis van een landschappelijk inpassingsplan niet.

2.3.4 Gids Omgevingskwaliteit

De Gids Omgevingskwaliteit van de gemeente Noordenveld vervangt de Welstandsnota. De gemeente Noordenveld slaat namelijk een nieuwe weg in, passend bij de Omgevingswet. Voor het oprichten van een kleine windturbine is een omgevingsvergunning vereist. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) getoetst worden aan de Gids Omgevingskwaliteit.

In de Gids Omgevingskwaliteit zijn (nog) geen specifieke toetsingscriteria opgenomen voor kleine windturbines. De gemeente Noordenveld heeft echter 3 basisprincipes vastgesteld waar elk bouwwerk aan moet voldoen. De basisprincipes van Noordenveld gaan over drie dingen: het ontwerp, de plek en de vormgeving van het bouwwerk. De 3 basisprincipes van Noordenveld gelden voor alle routes voor bouwplannen: de vergunningsvrije route, de snelle route en de route voor bijzondere bouwplannen. De basisprincipes zijn bijvoorbeeld de basis voor de ontwerpprincipes van de snelle routes. De gemeente Noordenveld gebruikt de basisprincipes voor de beoordeling van alle bouwplannen in Noordenveld. Aanvragen voor een omgevingsvergunning voor het plaatsen van een kleine windturbine zullen aan deze bovenstaande basisprincipes worden getoetst.

Hoofdstuk 3 Randvoorwaarden

Ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling (het via een vergunningstelsel mogelijk maken om kleinschalige windturbines in het buitengebied bij agrarische bouwpercelen en op de bedrijventerreinen van de gemeente Noordenveld te plaatsen) geldt dat niet alle milieuaspecten zoals die normaal in een bestemmingsplan worden besproken voor de onderhavige ontwikkeling relevant zijn. De omgevingsaspecten die wel een rol spelen, zullen in dit hoofdstuk per aspect worden besproken. Deze aspecten worden meegenomen in de overwegingen bij de te maken keuzes voor locaties voor kleine windturbines.

Relatie Wet Milieubeheer
Kleine windturbines met een rotordiameter groter dan twee meter vallen onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel 3.13 en verder). Dit kan worden afgeleid uit het Besluit omgevingsrecht, Bijlage 1, onder 20.2. Deze windturbines worden als een zelfstandige inrichting gezien en moeten daarom voldoen aan de bepalingen ten aanzien van geluid, veiligheid en visuele hinder zoals die in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn opgenomen. Voor deze kleine windturbines vormt het Activiteitenbesluit milieubeheer dus het toetsende kader ten aanzien van milieuaspecten. (zie artikel 6.1).

Kleine windturbines met een rotordiameter kleiner dan twee meter vallen niet onder de regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. (zie artikel 6.2). Voor deze windturbines kan worden volstaan met een omgevingsvergunning voor het bouwen. Omdat in de Wet milieubeheer de kleine windturbines (rotordiameter kleiner dan twee meter) zijn uitgezonderd vanwege de beperkte overlast die zij met zich meebrengen voor de omgeving, wil de gemeente Noordenveld niet op voorhand voor deze kleine windturbines een aanvullende regeling opnemen in het bestemmingsplan. Desondanks wil de gemeente, mocht daarvoor een noodzaak aanwezig zijn omwille van verschillende omgevingsfactoren, wel de mogelijkheid houden nadere eisen te stellen aan geluid, veiligheid en visuele hinder van kleine windturbines. In die gevallen zal de gemeente de normering zoals die in het Activiteitenbesluit milieubeheer is opgenomen voor windturbines aanhouden. Ook kan bij een aanvraag bekeken worden of de windturbine een NEN-EN-IEC 61400-2 certificering heeft dan wel voldoet aan Handreiking miniwind en kleine windmolens van Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA). In dat eerste geval kan de toetsing bij de omgevingsvergunning beperkt blijven tot de vraag of het bedoelde certificaat aanwezig is.

De paragrafen van dit hoofdstuk gaan per thema in op de normeringen vanuit het Activiteitenbesluit milieubeheer voor geluid, externe veiligheid, ecologie en visuele hinder voor de windturbines zoals die zijn geregeld in artikel 6.1. Daarnaast wordt aanvullend nog ingegaan op de landschappelijke randvoorwaarden die de gemeente stelt voor het plaatsen van kleine windturbines en zal de eerste paragraaf eerst bespreken wat voor typen windturbines mogelijk zijn.

3.1 Soorten windturbines

In de categorie kleinschalige windturbines maken verschillende merken uiteenlopende windturbines. Al die windturbines zijn echter tot twee typen te onderscheiden:
1. turbines met een horizontale as (ook wel HAT-type genoemd);
2. turbines met een verticale as (ook wel VAT-type genoemd).

Turbines met een horizontale as zijn het type dat in Nederland veruit het meeste voorkomt. Van dit type windturbine is hieronder een afbeelding ingevoegd. De omvang van dit type windturbine is groter dan die van een windturbine met een verticale as.

Figuur 2. Een windturbine waarvan de as horizontaal is georiënteerd

Naast de windturbines met een horizontale as, bestaan er dus ook windturbines waarbij de as waar de wieken omheen draaien verticaal zijn georiënteerd. Doordat deze windturbines geen staart nodig hebben, ze staan immers altijd in de juiste positie gepositioneerd, hebben dit type windturbines een kleinere omvang en zijn zij beter geschikt voor plaatsen waar de windrichting erg veranderlijk is. Van een windturbine met een verticale as is hieronder een afbeelding opgenomen.

Figuur 3. Een windturbine waarvan de as verticaal is georiënteerd

Hoewel de windturbines wat betreft uitstraling wezenlijk anders zijn en de meest geschikte locatie voor beide typen uiteenloopt, maakt dit facetbestemmingsplan geen onderscheid.

3.2 Geluid

Windturbines

Een kleinschalige windturbine produceert geluid. Hoeveel geluid precies is afhankelijk van het type en de windsnelheid. Artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit milieubeheer bevat geluidsnormen voor windturbines. Daarin staat dat een windturbine of een combinatie van windturbines voldoet ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder aan de norm van ten hoogste 47 dB Lden en aan de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van gevoelige gebouwen, tenzij deze zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein, en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein. Deze geluidsnormering wordt landelijk acceptabel geacht.

Er is op voorhand geen reden om hier in het algemeen een nog strengere normering voor te hanteren. In bijzondere omstandigheden, zoals cumulatie van verschillende geluidsbronnen of andere windturbines, kunnen op grond van artikel 3.14a, tweede en derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer maatwerkvoorschriften worden gesteld. Omdat het bestemmingsplan slechts een beperkt aantal kleine windturbines toestaat (namelijk niet meer dan nodig voor de eigen energievoorziening) per bouwvlak of bouwperceel, zijn deze omstandigheden vooralsnog niet te verwachten. Daarom zijn er bij dit bestemmingsplan ook geen algemene op het Activiteitenbesluit milieubeheer aanvullende richtlijnen voor cumulatieve toetsing (ten behoeve van meldingstoetsing) nodig geacht. Dat betekent dat het milieuaspect geluid geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

Aanvullend op de bepalingen in het Activiteitenbesluit milieubeheer bevat dit bestemmingsplan als regel dat de afstand tussen de turbine en de meest nabijgelegen geluidsgevoelige bestemming minimaal viermaal de ashoogte van de turbine bedraagt. Dus indien een kleinschalige windturbine een hoogte krijgt van 15,00 m (hetgeen de maximum hoogte is voor een kleinschalige windturbines) dan moet deze kleinschalige windturbine op minimaal 60,00 m van de meest nabijgelegen geluidsgevoelige bestemming staan.

Van deze minimale afstandsmaat kan worden afgeweken als kan worden aangetoond dat er van geluidshinder geen sprake is of als deze zo kan worden beperkt dat van hinder in redelijkheid geen sprake meer is.

3.3 Externe veiligheid

Inleiding

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing. Voor inrichtingen is dit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), voor transportroutes het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en voor hogedruk aardgastransportleidingen het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Binnen het beleidskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Op 27 oktober 2004 zijn het Bevi en de Regeling externe veiligheid inrichtingen van kracht geworden. In het Bevi zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot inrichtingen met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

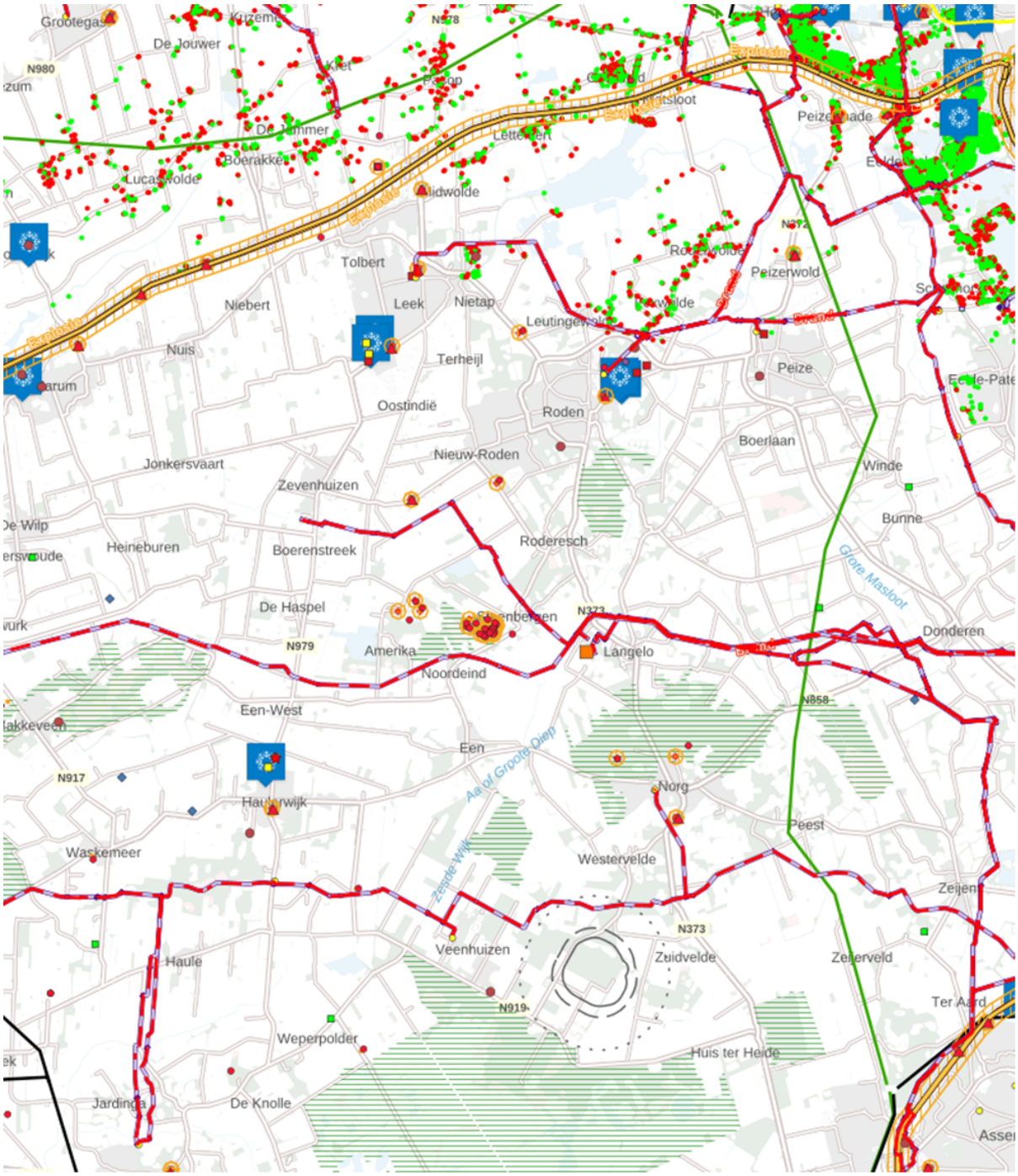
Het plaatsgebonden risico (PR) geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. De kans heeft betrekking op een fictief persoon die de hele tijd op die plaats aanwezig is. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10^{-6}/jaarcontour (die als wettelijk harde norm fungeert) mogen geen nieuwe kwetsbare objecten geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10^{-6}/jaarcontour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.

Het groepsrisico (GR) is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang. Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een calamiteit. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt begrensd door de 1%-letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald): de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Het GR

kan niet 'op de kaart' worden weergegeven, maar wordt weergegeven in een grafiek waar de kans (f) afgezet wordt tegen het aantal slachtoffers (N): de fN-curve.

Onderzoek

Uit de risicokaart blijkt dat in het plangebied van dit bestemmingsplan, verscheidene risicovolle inrichtingen aanwezig zijn. De onderstaande afbeelding bevat een uitsnede van de betreffende risicokaart.

Figuur 4. Uitsnede risicokaart (bron:risicokaart.nl)

Binnen het plangebied waarop dit facetbestemmingsplan van toepassing is, liggen verscheidene gasleidingen, wegen en andere risiciobronnen. Omdat het echter op voorhand niet mogelijk is om gebieden te toetsen aan de mogelijkheid om de bouw van kleinschalige windturbines al dan niet uit te sluiten, wordt

dit niet nu maar ten tijde van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen van een windturbine gedaan. Om die reden stelt dit facetbestemmingsplan eisen aan de kleinschalige windturbines ten aanzien van de afstand ervan tot risicobronnen en risicovolle inrichtingen.

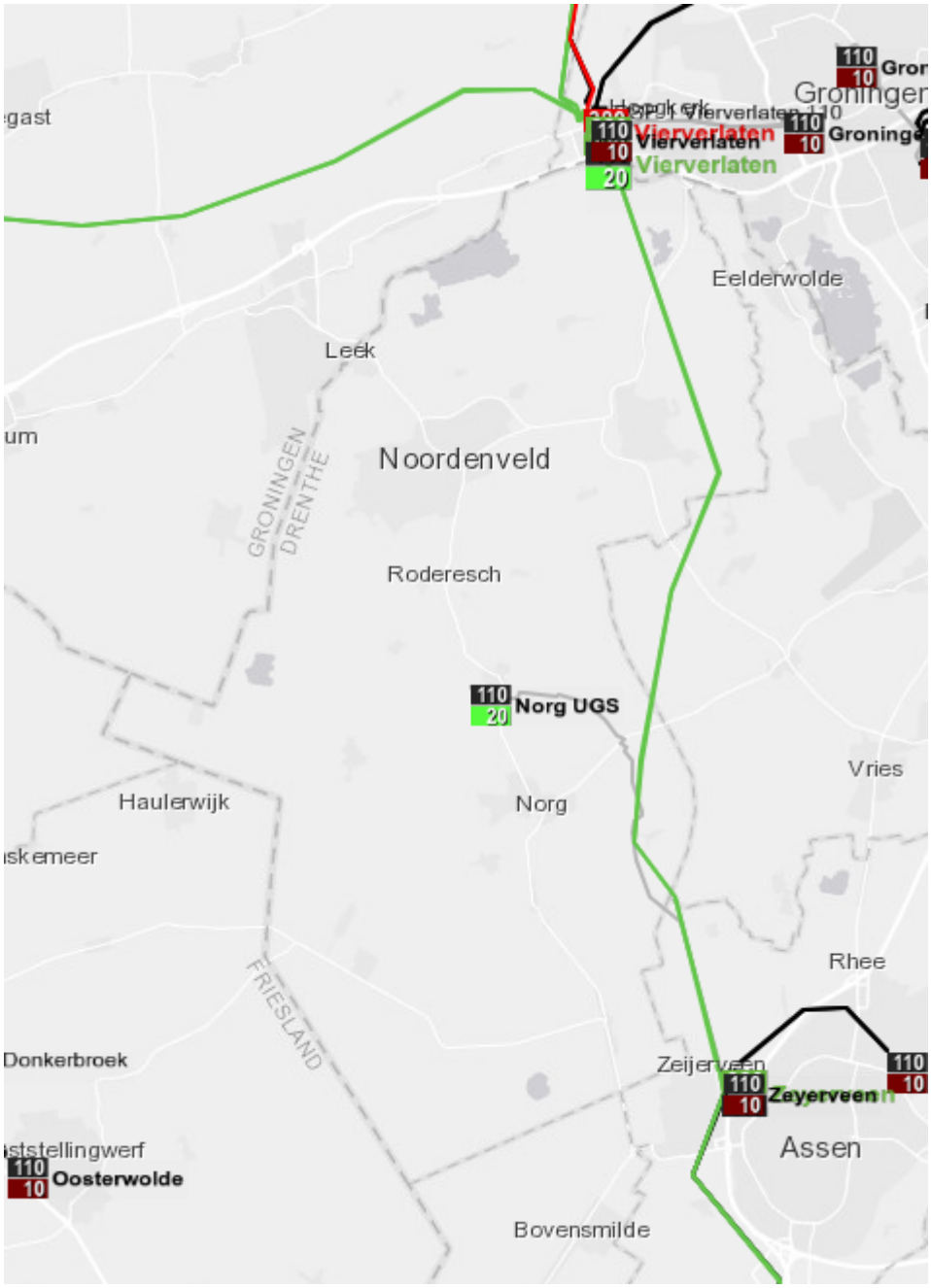
Hoogspanningsleidingen

Op één onderdeel is de bovenstaande risicokaart niet volledig. Hoogspanningsleidingen zijn niet op de kaart weergegeven en behoeven om die reden een aparte afweging. Ter illustratie geeft de onderstaande figuur aan waar in de gemeente Noordenveld hoogspanningsverbindingen zijn. De verbindingen die door de gemeente Noordenveld lopen betreffen:

- 220.000 Volt hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Zeyerveen;
- 110.000 Volt hoogspanningsverbinding Zeyerveen-NamNorgkabel.

Windturbines

De eigenaar van de hoogspanningsleidingen, TenneT, bepaalt de afstand die moet worden aangehouden tussen eigendommen van TenneT en windturbines op basis van het 'Handboek Risicozonering Windturbines'. Omdat er geen eis voor certificering is opgenomen en omdat de veiligheidsmaatregelen bij kleinschalige windturbines afwijken van de grote exemplaren, bestaat vanuit TenneT het verzoek om rekening te houden met de maximale werpafstand bij tweemaal nominaal toerental. De gemeente Noordenveld houdt hiermee rekening door in de regels te stellen dat de kleinschalige windturbines op zijn minst op de maximale werpafstand moeten worden geplaatst van hoogspanningsleidingen bij twee keer het maximale toerental van de kleinschalige windturbine. Anders gezegd: de voorgeschreven afstand tussen een kleinschalige windturbine en een hoogspanningsleiding, is de afstand die een rotorblad kan afleggen bij het losschieten van de kleinschalige windturbine als deze op twee keer zo snel draait dan maximaal mogelijk (nominaal toerental). Omdat deze regel het toetsingskader is voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen van een windturbine, zoals door dit bestemmingsplan geboden, voldoet dit bestemmingsplan aan de gestelde eisen.

Figuur 5. Uitsnede HoogspanningsNet Netkaart (bron:hoogspanningsnet.com)

Conclusie

Tijdens de toetsing van een aanvraag om omgevingsvergunning voor de bouw van een kleine windturbine moet bekeken worden of er redenen zijn om op grond van externe veiligheid, bijvoorbeeld de aanwezigheid van een hoogspanningsverbinding, de omgevingsvergunning niet te verlenen of om voorwaarden te stellen. Op basis van het bovenstaande is de conclusie dat het milieuaspect externe veiligheid op voorhand geen belemmering opwerpt. Zodoende kan het planologische voornemen als uitvoerbaar worden geacht.

3.4 Visuele hinder en lichthinder

Windturbines

Het plaatsen van een kleinschalige windturbine heeft naast ruimtelijke gevolgen ook visuele gevolgen. Hoewel de windturbines maximaal 15,00 m hoog (ashoogte) mogen zijn, kunnen de windturbines in het open karakter van het buitengebied gevolgen teweegbrengen. Zo hebben de draaiende wieken van een

windturbine mogelijk slagschaduw en lichtreflectie als gevolg. De positionering van kleinschalige windturbines kan veel uitmaken in het al dan niet optreden van visuele hinder. Door een goede positionering van kleine windturbines, waarbij men rekening houdt met zonlicht en schaduwwerking kan men het effect van slagschaduw en lichtreflectie beperken. Ook stelt het Activiteitenbesluit milieubeheer regels omtrent lichtschittering en slagschaduw. Het Activiteitenbesluit milieubeheer bepaalt in artikel 3.14, vierde lid, en in samenhang met artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer dat om slagschaduw en lichtschittering te voorkomen een windturbine is:

"*voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voorzover de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden en voorzover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden*".

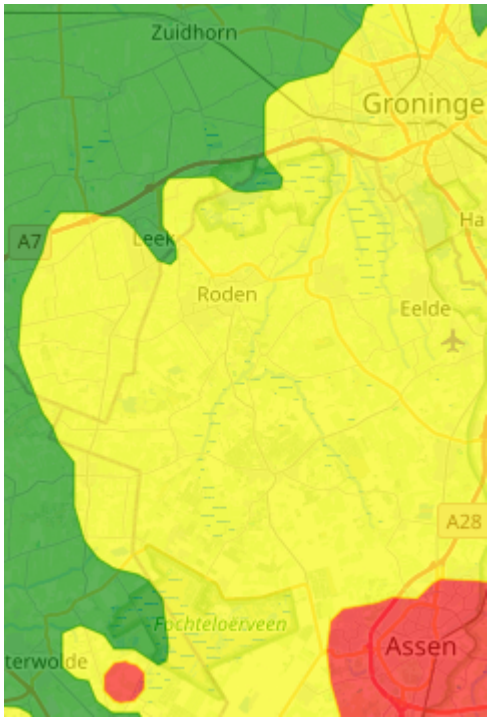
Wanneer men dit toepast op bijvoorbeeld een windturbine met een rotordiameter van 12,00 m, betekent dat indien een windturbine zich op minder dan 144,00 m (twaalf maal een rotordiameter van 12,00 m) bevindt, de windturbine moet zijn voorzien van een stilstandvoorziening als de mogelijke slagschaduw zich anders meer dan zeventien keer per jaar gedurende meer dan twintig minuten per dag zou voordoen. Slagschaduw en lichtschittering moeten zoveel mogelijk worden beperkt (artikel 3.13, eerste lid van het Activiteitenregeling milieubeheer) door de toepassing van niet-reflecterende materialen of coatinglagen op de betreffende onderdelen.

Door middel van de regelgeving van het Activiteitenbesluit milieubeheer voorkomt de gemeente Noordenveld zoveel als mogelijk visuele hinder.

3.5 Elektromagnetische velden

In de gemeente Noordenveld gelden op een aantal plaatsen beperkingen voor bouwen en gebruik als gevolg van de aanwezigheid van radiotelescopen (Astron). Dit geldt met name voor activiteiten die elektromagnetische velden kunnen veroorzaken, zoals windturbines.

In onderstaande afbeelding is aangegeven in welke delen van het plangebied beperkingen gelden voor het plaatsen van kleine windturbines (figuur 6). In de rode gebieden zijn windturbines in principe niet toegestaan, tenzij Astron uitdrukkelijk toestemming heeft verleend. Deze rode gebieden liggen niet in de gemeente Noordenveld. In de gele gebieden zijn windturbines alleen toegestaan na overleg met Astron. In de groene gebieden gelden geen beperkingen.

Figuur 6. Beperkingen windturbines (Bron: Astron)

3.6 Landschap en cultuurhistorie

Als gevolg van het rijksbeleid ten aanzien van de monumentenzorg, is per 1 januari 2012 een wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) van kracht. De wijziging betreft artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a, als gevolg waarvan alle cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk moeten worden mee gewogen bij het vaststellen van ruimtelijke plannen. Dit betekent dat in aanvulling op de archeologische aspecten nu ook de overige cultuurhistorische waarden moeten worden betrokken in het onderzoek.

Voor het plangebied van dit bestemmingsplan geldt dat er verscheidene cultuurhistorische locaties voorkomen, verspreid over de gehele gemeente. Om die waarden te beschermen en om tot een uitvoerbaar plan te komen, regelt het bestemmingsplan dat windturbines niet worden geplaatst bij of in cultuurhistorisch en landschappelijk waardevolle gebieden en objecten. Dit betreft onder meer rijks- en provinciale monumenten, beschermde dorpsgezichten, archeologische monumenten en historische kernen.

Door de bovenstaande manier zijn de cultuurhistorische waarden in het plangebied van dit bestemmingsplan voldoende geborgd en kan dit bestemmingsplan op het milieuaspect cultuurhistorie als uitvoerbaar worden geacht.

3.7 Ecologie

In het kader van de uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen is het van belang om aandacht te besteden aan beschermde natuurwaarden. De effecten op natuurwaarden moet men beoordelen in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De wettelijke grondslag hiervan ligt per 1 januari 2017 in de Wet natuurbescherming (Wnb) en in het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid. De Wnb regelt onder andere de soortenbescherming van planten en dieren, dit betreft de in het wild voorkomende vogels onder de vogelrichtlijn, de dier- en plantensoorten onder de habitatrichtlijn. Dier- en plantensoorten die in de bijlage van de wet genoemd worden vallen ook onder de beschermde soorten, op deze lijst mogen provincies een 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 van de Wnb). In de Wnb is eveneens de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Om de natuurwaarden te beschermen en om tot een uitvoerbaar plan te komen, regelt het bestemmingsplan dat windturbines niet worden geplaatst in Natura 2000-gebied en gebieden behorend tot Natuurnetwerk Nederland. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, heeft BügelHajema Adviseurs verder nog een toets aan de natuurwetgeving uitgevoerd. Het onderzoek richt zich op de windturbines die het plan mogelijk maakt. Zie voor het volledige rapport Bijlage 1 bij deze toelichting.

Vanwege de globale opzet van het plan, zonder vastlegging van exacte locaties en aantallen kleine windturbines, is het onderzoek beperkt tot een bureauonderzoek.

Bij een concreet voornemen voor de plaatsing van een kleine windturbines kan een meer gedetailleerde natuurtoets uitgevoerd worden. Hiermee kunnen ook de specifieke kenmerken van een locatie worden beoordeeld, onder meer door het uitvoeren van een veldonderzoek. Een dergelijke meer specifieke toets is geen onderdeel van dit onderzoek.

Voor een globale toetsing van het facetbestemmingsplan voor kleine windturbines aan de natuurwetgeving is een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan uit het bronnenonderzoek.

Uit het natuurwaardenonderzoek komt naar voren dat er bij een concreet plan voor de plaatsing van een kleine windturbine moet worden bepaald of er sprake is van verblijfplaatsen, vliegroutes of een belangrijk foerageergebied van vleermuizen. Daarnaast is het nodig om te bepalen of functioneel leef-gebied van vogels met jaarrond beschermde nesten en andere vogels met een hoog aanvaringsrisico (huiszwaluw, torenvalk, boerenzwaluw, houtduif en gierzwaluw) op deze locaties aanwezig is. Indien deze soorten in de omgeving aanwezig zijn, moet bij de positionering rekening worden gehouden met deze soorten, zodat het aanvaringsrisico wordt geminimaliseerd. In dat geval is niet meer dan een incidenteel slachtoffer te verwachten.

Verder dient bij de plaatsing aantasting en verstoring van bezette nestplaatsen van vogels en verblijfplaatsen van niet-vrijgestelde amfibieën en grondgebonden zoogdieren te worden voorkomen.

3.8 Water

In verband met het onderhoud en het beheer van watergangen moet een bepaalde afstand worden aangehouden van een windturbine tot een watergang. Per locatie verschilt deze afstand. Ten behoeve van onderhoud moet een afstand van 5 meter (vanaf de boveninsteek van de watergang) in acht worden genomen. Dit om de watergang toegankelijk te houden voor bijvoorbeeld maaivoertuigen.

Hiertoe is in de regels een bepaling opgenomen.

Bij de aanleg van nieuwe kabels en transformatoren, stroomverdeelstations, of de aanpassing van bestaande kabels/transformatoren, inkoop/stroomverdeelstation in, onder of boven een waterstaatswerk of in een bijbehorende beschermingszone (watergangen of keringen), gelden vanuit het Waterschap (te weten Drents Overijsselse Delta en Noorderzijlvest) algemene regels (beleidsregels, de keur en de legger). Deze werkzaamheden kunnen bovendien meldingsplichtig en/of vergunningsplichtig zijn.

Hoofdstuk 4 Juridische vormgeving

4.1 Plansystematiek

Dit hoofdstuk bespreekt de juridische vormgeving van het bestemmingsplan. De Wro bevat de regeling voor de opzet en de inhoud van een bestemmingsplan. In het Bro is deze regeling verder uitgewerkt. Het bestemmingsplan bestaat uit:

- een verbeelding van het bestemmingsplangebied zowel analoog (bestaande uit een kaartblad, schaal 1:1.000 met bijbehorende legenda en verklaring) als digitaal, waarin alle bestemmingen van de gronden worden aangewezen;
- de regels waarin de bestemmingen worden beschreven en waarbij per bestemming het doel wordt of de doeleinden worden genoemd.

Daarnaast is het bestemmingsplan voorzien van een toelichting omdat het op grond van artikel 3.1.6 van het Bro verplicht is om een bestemmingsplan te vergezellen met een toelichting. Deze toelichting geeft aan welke gedachten aan het plan ten grondslag liggen, wat de uitkomsten van verrichtte onderzoeken zijn, wat het resultaat is van de overleggen en tot slot doet het verslag van de georganiseerde inspraak bij het plan. Hiermee voldoet het bestemmingsplan aan alle vereisten die zijn opgenomen in de Wro en het Bro. Inherent hieraan is de toepassing van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012. De SVBP maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. De SVBP 2012 is toegespitst op de regels die voorschrijven hoe bestemmingsplannen volgens de Wro en het Bro moeten worden gemaakt. De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan, zowel digitaal als analoog. De regels van dit bestemmingsplan zijn opgesteld volgens deze standaarden.

Het bestemmingsplan met de daarbij behorende toelichting wordt langs elektronische weg vastgelegd en ook in die vorm vastgesteld, tegelijk met een analoge versie van het bestemmingsplan. Als de digitale en analoge versie tot interpretatieverschillen leiden, is de digitale versie leidend. Hieronder worden de aanwezige bestemmingsregels puntsgewijs besproken.

Tot slot wordt hier nog opgemerkt dat de voorliggende regeling juridisch is vormgegeven als een facetbestemmingsplan. Dat wil zeggen dat de herziening niet rechtstreeks is verwerkt in de onderliggende bestemmingsplannen, maar dat het plan slechts een onderdeel van deze onderliggende bestemmingsplannen aanvult. Ten aanzien van het onderwerp dat het facetbestemmingsplan regelt, vervallen die regels in de onderliggende bestemmingsplannen die wat betreft dat onderwerp die strijd zijn met dit facetbestemmingsplan. De overige regels in de onderliggende bestemmingsplannen blijven ongewijzigd van toepassing. Ook wordt opgemerkt dat de verbeelding van dit facetbestemmingsplan alleen een weergave is van het besluitgebied. De verbeelding bevat dus behalve een grens die aangeeft waar het bestemmingsplan geldt, geen verdere invulling.

4.2 Toelichting op de regels

In het navolgende wordt de algemeen gehanteerde opbouw van de bestemmingsregels toegelicht. Deze ziet er als volgt uit:

- Inleidende regels;
- Algemene regels;
- Overgangs- en slotregels.

De tekst hieronder bespreekt deze hoofdstukken puntsgewijs.

4.2.1 Inleidende regels

Dit onderdeel bestaat uit de begrippen (Begrippen) en de wijze van meten (Wijze van meten). Deze artikelen geven aan wat in de regels onder bepaalde begrippen moet worden verstaan en hoe moet worden gemeten bij de toepassing van de bouwregels of sommige gebruiksregels van het plan. Dit is alleen het geval wanneer begrippen niet op voorhand voor een eenduidige uitleg, conform normaal spraakgebruik, vatbaar zijn. De gemeente heeft bindende afspraken over planregels opgesteld. Deze zijn aangepast conform de eisen van de SVBP2012. Alle begrippen worden in alfabetische volgorde opgenomen, met uitzondering van de eerste begrippen 'plan' en 'bestemmingsplan'.

Voor de begrippen is aansluiting gezocht bij het bestemmingsplan dat voor het buitengebied van Noordenveld geldt: 'Buitengebied Noordenveld' (met identificatienummer NL.IMRO.1699.2009BP007-vg2). Voor de wijze van meten geldt dat ook deze overeenkomt met dat bestemmingsplan.

4.2.2 Algemene regels

De algemene regels zijn de regels die in het gehele plangebied van dit bestemmingsplan gelden. De 'Algemene bouwregels' bepalen dat het in het plangebied van dit bestemmingsplan niet is toegestaan om kleinschalige windturbines te bouwen. Deze regel in combinatie met de 'Algemene afwijkingsregels' zorgen dat een omgevingsvergunning nodig is voor de bouw van één (of meer, maar maximaal 2) kleinschalige windturbine(s) in het plangebied.

Verder bevat dit hoofdstuk ook de 'Algemene afwijkingsregels'. Deze regel maakt het onder voorwaarden mogelijk om in afwijking van hetgeen dit bestemmingsplan bepaalt, door middel van een omgevingsvergunning één (of meer) kleinschalige windturbine(s) te bouwen.

De algemene afwijkingsregels bevatten een toetsingskader op grond waarvan de gemeente Noordenveld een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen van een kleinschalige windturbine beoordeelt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen kleinschalige windturbines (horizontale as) met een ashoogte van maximaal 15 m1 op agrarische bouwpercelen in het buitengebied en op bedrijventerreinen (artikel 6.1) en kleinschalige windturbines (horizontale as) en windwokkels (verticale as) op woon- en bedrijfspercelen in het buitengebied (artikel 6.2).

4.2.3 Overgangs- en slotregels

In dit hoofdstuk zijn het overgangsrecht en de slotregel opgenomen. Voor de redactie van het overgangsrecht geldt het Bro. Dit besluit schrijft dwingend voor hoe het overgangsrecht moet luiden/ Bebouwing die niet voldoet aan de regels van dit bestemmingsplan is onder het overgangsrecht gebracht. Een geringe uitbreiding van de bebouwing met 10% wordt mogelijk gemaakt.

Het gebruik van gronden en bebouwing dat in strijd is met dit nieuwe bestemmingsplan op het tijdstip van inwerkingtreding, mag in beginsel worden voortgezet. Wijziging van dit strijdige gebruik is verboden, indien de afwijking van het plan wordt vergroot. Indien het strijdige gebruik, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

Tot slot bevat Hoofdstuk 3 de slotregel waarin is aangegeven hoe het bestemmingsplan kan worden aangehaald.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

5.1.1 Algemeen

Dit plan heeft uitsluitend als doel om het beleidskader voor kleinschalige windturbines en bijbehorende leidingen te vertalen naar de bestemmingsplannen waarop dit facetbestemmingsplan van toepassing is verklaard. De kosten voor het opstellen van dit plan komen voor rekening van de gemeente. Het oprichten van kleinschalige windturbines is alleen toegestaan na het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bestemmingsregels. De kosten voor de gemeente betreffen het beoordelen van deze aanvragen. Deze kosten worden door middel van leges gedekt. De economische uitvoerbaarheid ligt in de handen van initiatiefnemers.

Dit bestemmingsplan bevat geen aangewezen bouwplan (artikel 6.12 in samenhang met artikel 6.2.1 van de Wro). Het opstellen van een exploitatieplan is daarom niet aan de orde.

5.1.2 Planschade

Artikel 6.1 van de Wro bepaalt dat burgemeester en wethouders een belanghebbende die als gevolg van een bepaling van een bestemmingsplan (of een ander ruimtelijk besluit) schade lijdt, in de vorm van inkomensderving of waardevermindering van een onroerende zaak, op zijn verzoek een tegemoetkoming in de schade toekennen. Daarbij geldt dat de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en dat een tegemoetkoming op een andere wijze niet is verzekerd. Binnen het normale maatschappelijke risico vallende schade blijft voor rekening van de aanvrager. Daarnaast wordt ook een waardevermindering van maximaal 2% ontstaan door een verandering in het planologisch regime binnen het normale maatschappelijke risico gerekend.

Bij het toepassen van een afwijkingsbevoegdheid (zoals aangegeven in 5.1.1) wordt een planschadeovereenkomst gesloten met de betreffende aanvrager. Hiermee komen eventuele planschadekosten voor rekening van de aanvrager. Dit geldt voor alle afwijkingen van het bestemmingsplan en dus ook voor kleinschalige windturbines.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Inspraak en overleg

Het facetbestemmingsplan is aan de belanghebbende overlegpartners voorgelegd. Alleen van het Waterschap Noorderzijlvest is een reactie ontvangen. Op verzoek van het Waterschap zijn de bepalingen van artikel 6.1.g 1 en 3 ook toegevoegd in artikel 6.2. onder g.

De overlegreactie is opgenomen als Bijlage 2 bij de toelichting.

5.2.2 Zienswijzen

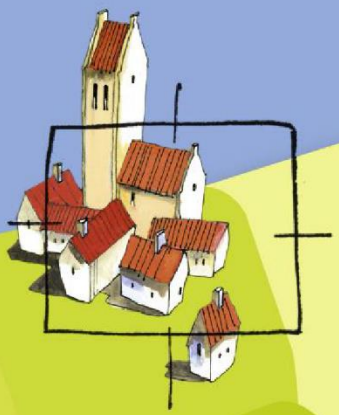
Het ontwerp-bestemmingsplan wordt voor een periode van zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode heeft iedereen de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Eventuele zienswijzen worden te zijner tijd in het bestemmingsplan verwerkt.

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Natuurtoets kleine windturbines

Natuurtoets kleinschalige windturbines

gemeente Noordenveld

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets kleinschalige windturbines
gemeente Noordenveld

Inhoud
Rapport

4 september 2023
Projectnummer P001763

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

1.1 Kader 3

1.2 Voornemen 3

1.3 Plangebied 3

2 Soortenbescherming 5

2.1 Wet- en regelgeving 5

2.2 Inventarisatie 5

2.2.1 Vaatplanten 5

2.2.2 Vogels 5

2.2.3 Vleermuizen 6

2.2.4 Grondgebonden zoogdiersoorten 6

2.2.5 Amfibieën 6

2.2.6 Reptielen 7

2.2.7 Vlinders en libellen 7

2.3 Toetsing 7

2.3.1 Vaatplanten 7

2.3.2 Vogels 7

2.3.3 Vleermuizen 8

2.3.4 Overige soorten 9

3 Gebiedsbescherming 11

3.1 Wet- en regelgeving 11

3.2 Inventarisatie 11

3.3 Toetsing 14

1 Inleiding

1.1 Kader

De gemeente Noordenveld wil een facetbestemmingsplan opstellen om kleinschalige opwek van duurzame energie door windenergie mogelijk te maken binnen het gemeentegebied. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een toets aan de natuurwetgeving uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of het plan effecten kan hebben in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)[1] of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermde soorten en gebieden. Het onderzoek richt zich op de windturbines die het plan mogelijk maakt.

Vanwege de globale opzet van het plan, zonder vastlegging van exacte locaties en aantallen kleine windturbines, is het onderzoek beperkt tot een bureauonderzoek.
Bij een concreet voornemen voor de plaatsing van een kleine windturbines kan een meer gedetailleerde natuurtoets uitgevoerd worden. Hiermee kunnen ook de specifieke kenmerken van een locatie worden beoordeeld, onder meer door het uitvoeren van een veldonderzoek. Een dergelijke meer specifieke toets is geen onderdeel van dit onderzoek.

1.2 Voornemen

Het voornemen bestaat uit het mogelijk maken van kleine windturbines in de gemeente Noordenveld. Hieronder vallen:

1. Kleinschalige windturbines (horizontale as) met een ashoogte van maximaal 15 m op en bij agrarische bouwpercelen en op en bij bouwpercelen van buitengebied gebonden bedrijven in het buitengebied van de gemeente Noordenveld.
2. Kleinschalige windturbines (horizontale as) en windwokkels (verticale as) met een tiphoogte van respectievelijk maximaal 15 m en 1,5 m binnen de woon- en bedrijfsbestemmingen in het buitengebied en op de bedrijventerreinen van de gemeente Noordenveld.

1.3 Plangebied

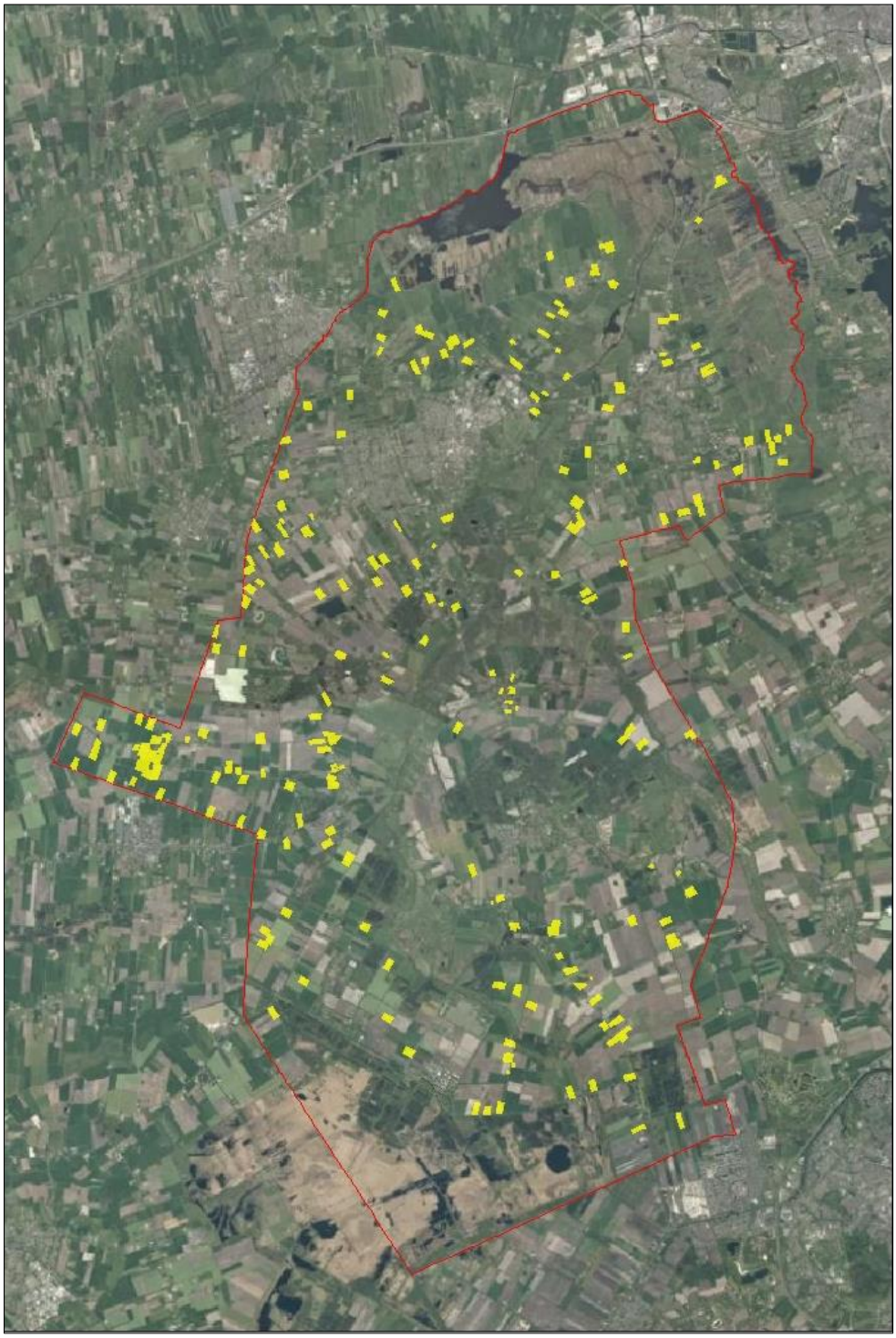
Het plangebied beslaat een groot deel van het grondgebied van de gemeente Noordenveld. Deze gemeente omvat onder andere de grotere kernen Norg, Roden en Peize.

Windturbines worden toegestaan op gronden in het buitengebied, op of bij bouwpercelen met de bestemmingen 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf', 'Agrarisch - Kwekerij' en 'Bedrijf - Buitengebied gebonden'.

[1] De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Windmolens worden uitgesloten bij gronden met de volgende dubbelbestemming(en) 'Waarde - Archeologie 1 ', 'Waarde - Beekdal', 'Waarde - Geomorfologie', 'Waarde - Landschap', 'Waarde - Natuur 1', 'Waarde - Natuur 2', 'Waarde - Natuur 3' en 'Waarde - Natuur 4', alsmede de gronden met de aanduiding 'Open agrarisch gebied';

In figuur 1 wordt aangegeven op welke percelen het bestemmingsplan betrekking heeft.

Figuur 1. Percelen in het buitengebied waar kleine windturbines worden toegestaan (gele vlakken).
Bron: BügelHajema adviseurs.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1 - 3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5 - 3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10 - 3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van de gegevens van de afgelopen vijf jaar in de Nationale Database Flora en Fauna[2] (NDFF – 22 maart 2022 12:58:49) blijkt dat er in de gemeente Noordenveld veel beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. Het gaat hierbij om vaatplanen, vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, reptielen, libellen en dagvlinders.

2.2.1 Vaatplanten

In het plangebied (de gemeente Noordenveld) zijn vier beschermde plantensoorten bekend, namelijk bokkenorchis, dennenorchis, drijvende waterweegbree en kartuizer anjer (NDFF). De bovengenoemde zeldzame soorten hebben hun groeiplaats in natuurgebieden en stellen daarnaast hoge eisen aan de groeiplaatsen, zoals voedselarme gronden, kalkrijke gronden. Deze zullen niet aanwezig zijn op erven in het buitengebied, waardoor de kans klein is dat deze voorkomen op een locatie waar een kleine windturbine kan worden geplaatst. Bij een concreet voornemen kan worden bepaald of deze beschermde plantensoorten op een locatie kunnen voorkomen.

2.2.2 Vogels

Uit het plangebied is een groot aantal vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen bekend (NDFF). Met name de soorten die op agrarische erven en in het buitengebied kunnen broeden, zijn ook te verwachten op de locaties van kleine windturbines, zoals boerenzwaluw, huismus, kerkuil en steenuil. Verder zijn meer algemene soorten als roek en buizerd nabij de kleine windturbines te verwachten.
Behalve vogels met jaarrond beschermde nesten, kunnen ook andere vogels nabij de kleine windturbines broeden. Te verwachten zijn vooral akker- en weidevogels en vogels van erven en

[2] Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

bedrijventerreinen, zoals kievit, gele kwikstaart, spreeuw, houtduif. Bij een concreet voornemen kan worden bepaald of deze beschermde soorten op een locatie kunnen voorkomen.

2.2.3 Vleermuizen

In het plangebied zijn negen vleermuissoorten bekend. Dit zijn baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (NDFF). Meervleermuis, watervleermuis, baardvleermuis en franjestaart zijn door de eisen aan hun leefomgeving en/of zeldzaamheid nauwelijks op locaties voor de plaatsing van kleine windturbines te verwachten. Rosse vleermuis is een soort die vooral op grote hoogte foerageert en zal zodoende ook niet veel op locaties van kleine windturbines foerageren. De andere soorten (gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis) kunnen door het foerageergedrag en de verspreiding wel voorkomen op locaties waar kleine windturbines worden geplaatst. Op locaties waar doorlopende bomenrijen of brede watergangen aanwezig zijn, kan ook sprake zijn van vliegroutes van vleermuizen (zoals water- of meervleermuis).

2.2.4 Grondgebonden zoogdiersoorten

In het plangebied zijn een groot aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten bekend (NDFF), waarvan een deel ook verblijfplaatsen kan hebben op locaties waar kleine windturbines geplaatst kunnen worden, zoals egel, veldmuis en huisspitsmuis. Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.
In het plangebied komen ook de niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten boommarter, damhert, das, eekhoorn, grote bosmuis, steenmarters en waterspitsmuis voor (NDFF). Met name steenmarter, das, grote bosmuis en eekhoorn kunnen voorkomen op locaties voor de kleine windturbines. Ook de aanwezigheid van hermelijn, wezel en bunzing kan niet uitgesloten worden. Deze soorten komen namelijk regelmatig voor in het buitengebied en kunnen op of nabij agrarische erven met houtsingels, houtwallen struweel en rommelhoekjes verblijfplaatsen hebben. Bij een concreet voornemen kan worden bepaald of deze beschermde soorten op een locatie kunnen voorkomen.

2.2.5 Amfibieën

De locaties voor de plaatsing van kleine windturbines kunnen wel onderdeel vormen van het landbiotoop van algemene amfibieën, zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en meerkikker (NDFF). Voor deze algemene amfibieënsoorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.
De niet-vrijgestelde amfibieënsoorten alpenwatersalamander, boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker komen voor in het plangebied (NDFF), met name in de natuurgebieden. Deze soorten stellen hoge eisen aan het landbiotoop, zoals de aanwezigheid van stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie of voedselarme vennen in een bosrijke omgeving.
Hierdoor is de kans klein is dat deze soorten voorkomen op locaties voor de aanleg van de kleine windturbines, aangezien erven vaak verhard en zeer voedselrij zijn. Wel kan bijvoorbeeld landbiotoop van kamsalamander of alpenwatersalamander voorkomen, als de locatie vlakbij geschikte poelen ligt. Bij een concreet voornemen kan worden bepaald of deze beschermde soorten op een locatie kunnen voorkomen.

2.2.6 Reptielen

In het plangebied zijn vijf reptielensoorten waargenomen, namelijk adder, gladde slang, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang (NDFF). De kans dat deze soorten voorkomen op een locatie voor de plaatsing van een kleine windturbine is klein, aangezien deze reptielensoorten zijn aangewezen op heide- en hoogveengebieden. Dit biotoop zal naar alle waarschijnlijkheid niet aanwezig zijn op de plekken waar kleine windturbines kunnen worden geplaatst.
Bij een concreet voornemen kan worden bepaald of deze beschermde soorten op een locatie kunnen voorkomen.

2.2.7 Vlinders en libellen

De beschermde vlindersoorten grote vos, grote weerschijnvlinder en veenhooibeestje zijn waargenomen in het plangebied. Daarnaast zijn acht beschermde libellensoorten waargenomen, waaronder witsnuitlibellen. De kans dat deze zeldzame soorten voorkomen op de locaties waar kleine windturbines worden geplaatst, is zeer klein vanwege de eisen die de vlindersoorten aan het rupsenbiotoop en waardplanten stellen. Het veenhooibeestje komt bijvoorbeeld alleen nog in een aantal natuurgebieden voor. Bij een concreet voornemen kan worden bepaald of deze beschermde soorten op een locatie kunnen voorkomen.
De windturbines worden niet in het water geplaatst, waardoor ontwikkelingen binnen leefgebied van de libellensoorten (NDFF) niet aan de orde zijn.

2.3 Toetsing

2.3.1 Vaatplanten

De kans dat beschermde plantensoorten voorkomen op een locatie waar een kleine windturbine wordt geplaatst is klein. Bij een concreet voornemen worden bepaald beschermde plantensoorten op een locatie voorkomen, zodat bij de exacte locatiebepaling voor de plaatsing rekening kan worden gehouden met de eventueel aanwezige groeiplaatsen. Negatieve effecten op beschermde plantensoorten zijn niet te verwachten.

2.3.2 Vogels

De plaatsing van windturbines mag niet plaatsvinden op locaties met bezette nesten van broedvogels of op locaties met jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels. Of deze nesten aanwezig zijn, kan alleen bij een concreet plan worden beoordeeld. Negatieve effecten op nesten van vogels kunnen naar verwachting altijd worden voorkomen bij de positionering van de kleine windturbines, vanwege het zeer geringe oppervlak dat wordt ingenomen door een kleine windturbine.
Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde niet jaarrond beschermde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van het plan rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Verder zijn hooguit effecten door verstoring van foeragerende vogels en door aanvaringsslachtoffers onder vogels mogelijk. Minderman et al. (2012) vonden geen effecten van kleine windturbines op de

dichtheid van foeragerende vogels nabij kleine windmolens. Per locatie zal hooguit een zeer klein gebied ongeschikt wordt voor foeragerende vogels. In de omgeving blijft in die gevallen in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig, gelet op het kleine invloedsgebied van de kleine windturbines. Negatieve effecten op vogels door verlies van foerageergebied zijn niet te verwachten.

Minderman et al. (2017) berekenen op basis van gevonden slachtoffers bij kleine windturbines het aantal vogelslachtoffers van 0,079 – 0,278 exemplaren/turbine/jaar, waardoor op basis van dit onderzoek niet meer dan incidentele slachtoffers bij een kleine windturbine te verwachten zijn. In Groningen is ook naar vogelslachtoffers bij kleine windturbines gezocht (Jonge Poerink & Van Houten – Munten). Hier werden op zes locaties met kleine windturbines bij 10 bezoeken per locatie in totaal twee mogelijke slachtoffers gevonden. Het ging om een houtduif en een huiszwaluw. Bij het onderzoek is ook gekeken in hoeverre vogels in de risicozone van kleine windturbines vliegen nabij de rotors. Hieruit kwam naar voren dat de soorten huiszwaluw, torenvalk, boerenzwaluw, houtduif en gierzwaluw relatief vaak in de risicozone vliegen, waardoor deze soorten een hoger aanvaringsrisico hebben.

Het plan kan leiden tot aanvaringsslachtoffers onder vogels bij een kleine windturbine, maar bij een goede locatiebepaling zal naar verwachting hooguit sprake zijn van incidentele slachtoffers. Om te voorkomen dat er meer dan incidentele slachtoffers onder vogels vallen, is het bij een concreet plan voor plaatsing van kleine windturbines nodig om bij de locatiekeuze te letten op aanwezigheid van nestplaatsen met de bijbehorende aanvliegroutes van de hierboven genoemde risicosoorten en andere soorten die veel op agrarische erven broeden, zoals huismus en kerkuil. In dat geval kunnen negatieve effecten op de broedpopulaties van de betroffen soorten naar verwachting voorkomen worden.

2.3.3 Vleermuizen

Als gevolg van het plaatsen van de windturbines gaan naar verwachting geen vleermuisverblijfplaatsen verloren, aangezien bij de plaatsing gewoonlijk geen gebouwen gesloopt of bomen gekapt worden, te meer omdat bij een concreet plan rekening kan worden gehouden met eventueel aanwezige verblijfplaatsen.

Windturbines kunnen wel zorgen voor verstoring en voor aanvaringsslachtoffers onder vleermuizen. Er is nog weinig bekend over de effecten van kleine windturbines op vleermuizen. Enkele studies beschrijven de effecten van kleine windturbines op het foerageergedrag van vleermuizen. Uit deze studies komt naar voren dat lagere aantallen foeragerende vleermuizen worden waargenomen tot op in ieder geval 20 - 25 m afstand van de kleine turbines (Minderman et al., 2012[3]; Minderman et al., 2017[4]). Minderman et al. (2017) geven aan dat effecten van windturbines tot op 100 m afstand meetbaar zijn, maar dat de verstoring vermoedelijk voor het grootste deel binnen 25 m afstand van de windturbines plaatsvindt. Gelet op de grote foerageergebieden van vleermuizen, zal bij één tot twee windturbines op een erf geen sprake zijn van negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied,

3 Minderman, J., C.J. Pendlebury, J.W. Pearce-Higgins, K.J. Park, Experimental Evidence for the Effect of Small Wind Turbine Proximity and Operation on Bird and Bat Activity. PLoS ONE 7(7): e41177. doi:10.1371/journal.pone.0041177

4 Minderman, J., M.H. Gillis, H.F. Daly, K.J. Park, 2017. Landscape-scale effects of single- and multiple small wind turbines on bat activity. Anim Conserv.DOI: 10.1111/acv.12331

temeer omdat naar verwachting veel kleine windturbines in relatief intensief beheerde agrarische gebieden of bedrijventerreinen zullen worden geplaatst. Deze gebieden hebben vaak geen hoge kwaliteit als foerageergebied voor vleermuizen.

Voor het risico op aanvaringsslachtoffers is relevant welke soorten worden verwacht rond de windturbines. Daarnaast is de vlieghoogte van de te verwachten soorten relevant. Van de uit de omgeving van het plangebied bekende en te verwachten vleermuissoorten foerageren gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis in open agrarisch landschap. Al deze soorten jagen op 5 tot 50 m hoogte en daarmee op rotorhoogte van de windturbines. Rosse vleermuis jaagt meestal echter op grotere hoogtes. Minderman et al. (2015)[5] berekenen op basis van gevonden slachtoffers bij kleine windturbines het aantal vleermuisslachtoffers van 0,008 – 0,169 exemplaren/turbine/jaar. Doordat er weinig onderzoeken zijn gedaan naar aanvaringsslachtoffers bij kleine windturbines, moeten deze getallen vooral gezien worden als globale indicatie. In de provincie Groningen is ook een onderzoek uitgevoerd naar aanvaringsslachtoffers bij kleine windturbines (Jonge Poerink & Van Houten – Munten[6]). Hierbij werden helemaal geen vleermuisslachtoffers gevonden, maar er werden wel foeragerende en langsvliegende vleermuizen waargenomen nabij de kleine windturbines. Het ging hierbij om de soorten gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, rosse vleermuis, meervleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis. Gewone en ruige dwergvleermuis waren daarbij de soorten die het meeste zijn waargenomen.
Gelet op de vlieghoogtes, het voorkomen in relatief open gebieden en de waarnemingen in Drenthe is te verwachten dat gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger het grootste risico lopen op aanvaringen bij windturbines in het plangebied. Indien een kleine windturbine wordt geplaatst op een locatie waar deze vleermuizen veel vliegen, zoals langs een vliegroute of nabij een verblijfplaats of belangrijk foerageergebied, is niet uit te sluiten dat meer dan incidenteel slachtoffers onder vleermuizen vallen en dat er sprake is van negatieve effecten op de populaties van deze soorten. Daarom is het nodig om bij concrete plannen voor de plaatsing van kleine windturbines te letten op de eventuele aanwezigheid van verblijfplaatsen en belangrijke vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen.

2.3.4 Overige soorten

Als gevolg van de ruimtelijke ontwikkelingen kunnen verblijfplaatsen van enkele amfibieën en algemene zoogdieren worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.
Aangezien de kleine windturbines niet in het water worden geplaatst, zal geen sprake zijn van aantasting van voortplantingsbiotoop voor amfibieën of libellen.

5 Minderman, J., E. Fuentes-Montemayor, J.W. Pearce-Higgins, C.J. Pendlebury, K.J. Park, 2015. Estimates and correlates of bird and bat mortality at small wind turbine sites. Biodiversity and Conservation Volume 24, Issue 3, pp 467–482

6 Jonge Poerink, B. en S. van Houten – Munten, 2020. Eindrapportage effecten kleine windturbines vogels en vleermuizen. Ecosensys, rapportnummer 20190408

De kans dat niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren, reptielen, dagvlinders, libellen en amfibieën voorkomen op locaties waar kleine windturbines worden geplaatst is klein, maar niet helemaal uitgesloten. Naar verwachting kan echter door het zeer geringe oppervlak dat een kleine windturbine inneemt voldoende rekening worden gehouden met eventueel aanwezige verblijfplaatsen of essentieel leefgebied, zodat een negatief effect op de te verwachten soorten kan worden voorkomen. Dit dient bij een concreet plan te worden beoordeeld. Hetzelfde geldt voor de minimale kans op de aanwezigheid van beschermde soorten reptielen en dagvlinders. Bovendien kan bij de locatiekeuze bij een concreet plan naar verwachting altijd aantasting van een verblijfplaats of belangrijk leefgebied voorkomen worden.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

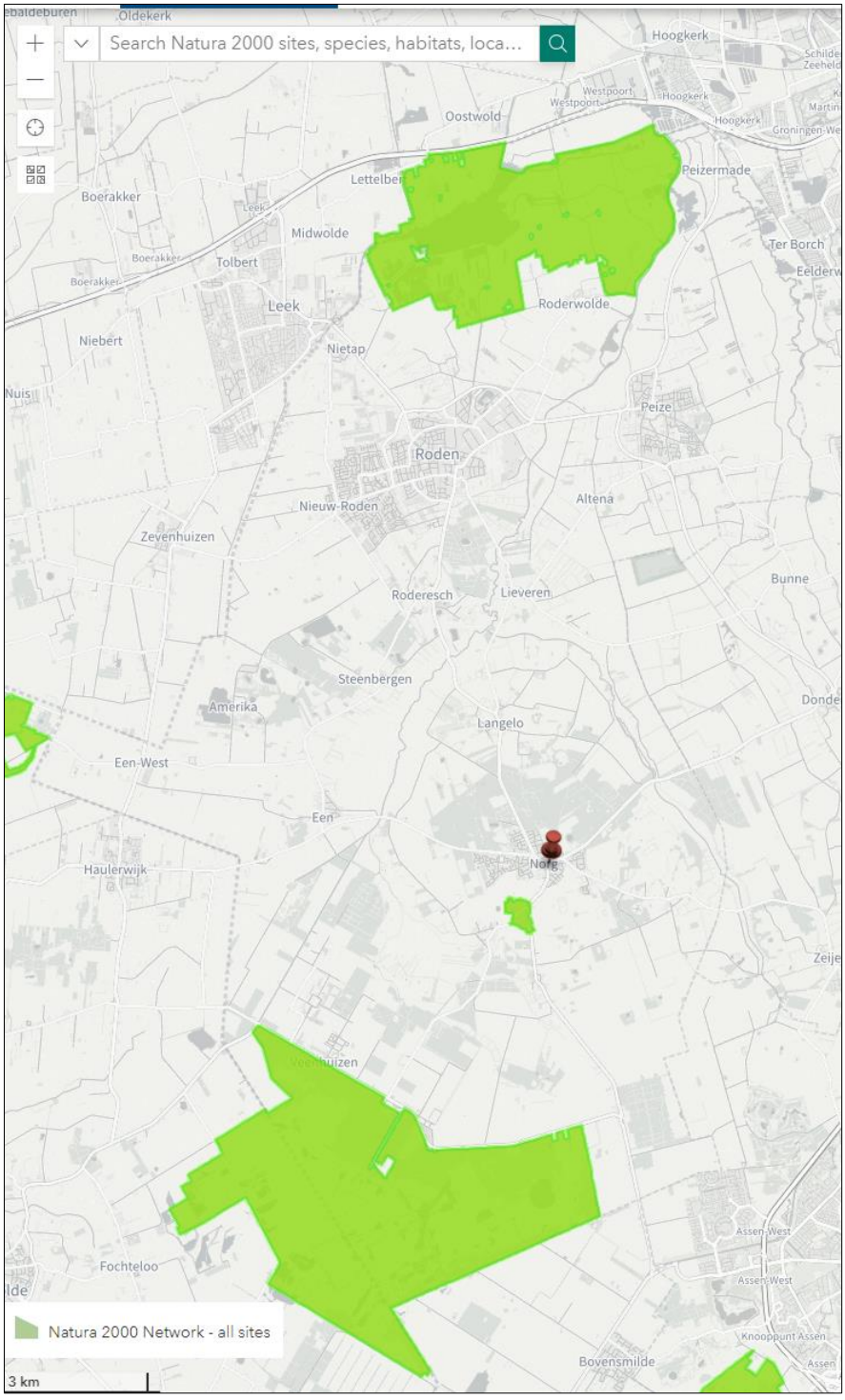
In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

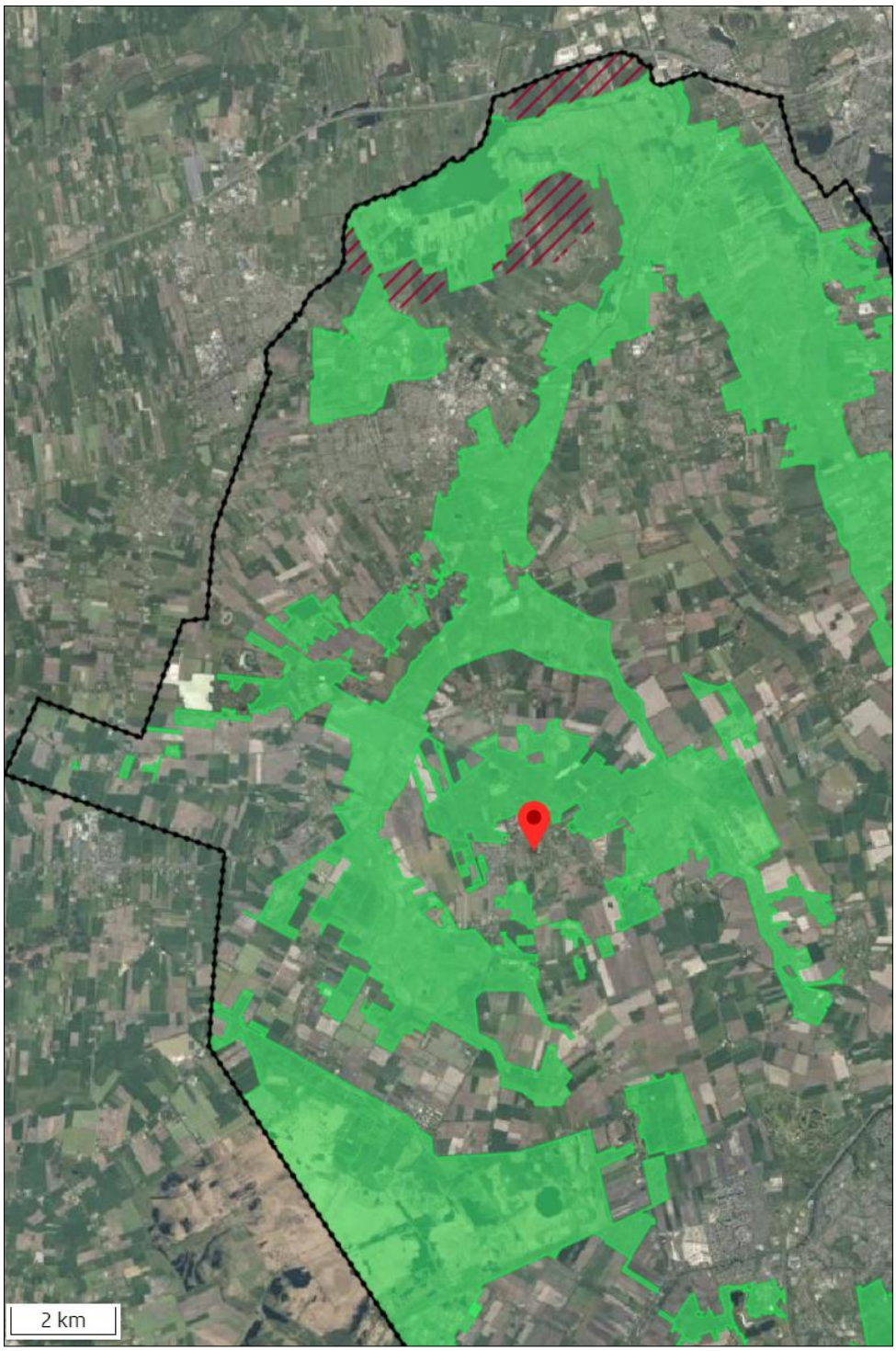
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

3.2 Inventarisatie

In het noorden van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied. Ten zuiden van Norg ligt het Natura 2000-gebied Norgerholt en in het zuiden van het plangebied het Natura 2000-gebied Fochteloërveen (zie figuur 2).
Verspreid door het plangebied liggen gronden die zijn aangewezen als NNN (zie figuur 3).

Figuur 2. Natura 2000-gebieden Drent-Friese Wold, Holtingerveld en Dwingelderveld. (bron: www. https://natura2000.eea.europa.eu/)

Figuur 3. NNN-gebieden weergegeven in groen met de rode pin op Norg (legenda groen en gearceerd). (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

3.3 Toetsing

Windturbines mogen niet in een Natura 2000-gebied of NNN worden geplaatst. De kans op aanvaringsslachtoffers onder kwalificerende vogel- en vleermuissoorten is daarom, mede gelet op het geringe aanvaringsrisico bij een kleine windturbine (zie ook soortenbescherming), zeer klein. Hooguit is een incidenteel slachtoffer te verwachten. Optische verstoring is ook niet te verwachten vanwege de geringe grootte van de windturbines en door het verbod op plaatsing van de kleine windturbines in een Natura 2000-gebied.

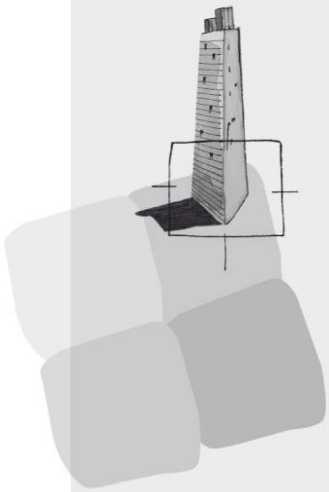
De aanleg van een kleine windturbine, zal voor een groot deel van de percelen niet leiden tot een toename van stikstofpositie in Natura 2000-gebieden. Voor gebieden die bij een Natura 2000- gebied liggen zal bij een concreet plan door middel van een AERIUS-berekening moeten worden bepaald of stikstofdepositie bij de aanleg optreedt. Het gebruik van een kleine windturbine leidt niet tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden door gebruik van kleine windturbines worden dan ook niet verwacht.

Conclusie
Voor een globale toetsing van het facetbestemmingsplan voor kleine windturbines aan de natuurwetgeving is een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan uit het bronnenonderzoek.
Uit het natuurwaardenonderzoek komt naar voren dat er bij een concreet plan voor de plaatsing van een kleine windturbine moet worden bepaald of er sprake is van verblijfplaatsen, vliegroutes of een belangrijk foerageergebied van vleermuizen. Daarnaast is het nodig om te bepalen of functioneel leefgebied van vogels met jaarrond beschermde nesten en andere vogels met een hoog aanvaringsrisico (huiszwaluw, torenvalk, boerenzwaluw, houtduif en gierzwaluw) op deze locaties aanwezig is. Indien deze soorten in de omgeving aanwezig zijn, moet bij de positionering rekening worden gehouden met deze soorten, zodat het aanvaringsrisico wordt geminimaliseerd. In dat geval is niet meer dan een incidenteel slachtoffer te verwachten.

Verder dient bij de plaatsing aantasting en verstoring van bezette nestplaatsen van vogels en verblijfplaatsen van niet-vrijgestelde amfibieën en grondgebonden zoogdieren te worden voorkomen.

Omdat het plaatsen van kleine windturbines binnen NNN niet mogelijk wordt gemaakt, worden geen negatieve effecten op deze gebieden verwacht. Een AERIUS-berekening zal moeten uitwijken of negatieve effecten op Natura 2000-gebieden tijdens de aanlegfase optreden.

Colofon

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart NZ 48-50
9401 GN Assen

T 0592-31 62 06
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort

Bijlage 2 Overlegreactie

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Gemeente Noordenveld
[redacted]
Postbus 109
9300 AC RODEN

Groningen	26 juni 2023
Ons kenmerk	Z/23/062890
Contactpersoon	[redacted]
Uw e-mail van	22 juni 2023
Uw kenmerk	-
Bijlage(n)	-

Onderwerp: Facetbestemmingsplan Kleinschalige Windmolens Noordenveld

Geachte [redacted],

Van u ontvingen wij het Facetbestemmingsplan Kleinschalige Windmolens Noordenveld met het verzoek om een vooroverlegreactie. Graag voldoen wij aan uw verzoek. Hierbij ontvangt u onze reactie.

Instemming
Waterschap Noorderzijlvest stemt in met dit facetbestemmingsplan.
In de Regels is de minimale afstand van 5 meter tot aan watergangen opgenomen.
Daarnaast gelden regels vanuit de Keur (na inwerkingtreding van de Omgevingswet de waterschapsverordening) voor de plaatsing van windmolens nabij waterstaatswerken.
Graag zien wij dat artikel 6.1.g 1 en 3 ook gelden voor 6.2 Kleinschalige windturbines met tiphoogte 15m1 en windwokkels.

Vragen?
Hebt u hierover nog vragen? Neemt u gerust contact op met [redacted], telefoonnummer [redacted] e-mailadres [redacted].

Met vriendelijke groet,

Namens het dagelijks bestuur van
het waterschap Noorderzijlvest:

[redacted]

directeur Watersystemen en Waterveiligheid

Stedumermaar 1
9735 AC Groningen
Telefoon: (050) 304 89 11
Banknummer: NL73NWAB0636755592 BIC: NWABNL2G

Postbus 18
9700 AA Groningen
Fax: (050) 304 82 26
BTW-identificatienummer: NL8081.74.071.B.01

E-mail: info@noorderzijlvest.nl
Internet: www.noorderzijlvest.nl
Twitter: @noorderzijlvest
KvK-nummer: 50130994

Wij gebruiken uw persoonsgegevens alleen voor het uitvoeren van onze taken. Meer informatie kunt u vinden op www.noorderzijlvest.nl/privacyverklaring.

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het 'Facetbestemmingsplan kleinschalige windturbines Noordenveld' met identificatienummer NL.IMRO.1699.2023BP107-ow01 van de gemeente Noordenveld;

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlage;

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolgde de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 bedrijventerrein:

bedrijventerrein in Roden en Peize, deel uitmakend van dit facetbestemmingsplan;

1.6 beperkt kwetsbaar object:

een object waarvoor ingevolge het Besluit externe veiligheid inrichtingen een richtwaarde voor het risico c.q. een risicoafstand is bepaald, waarmee rekening moet worden gehouden;

1.7 bouwen:

plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten;

1.8 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.9 bouwperceelgrens:

de grens van een bouwperceel;

1.10 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.11 buitengebied:

het gebied buiten de kernen Roden, Roderwolde, Nieuw-Roden, Roderesch Peize, Altena, Nietap, Lieveren, Steenbergen, Een, Langelo, Norg, Peest, Westervelde, Zuidvelde;

1.12 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.13 geluidsgevoelig object:

gebouwen die dienen ter bewoning of andere geluidsgevoelige gebouwen en terreinen, zoals bedoeld in de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.14 gevoelige bestemming:

woonbestemming of een andere bestemming waar mensen permanent verblijven, niet zijnde een bedrijfswoning;

1.15 kleinschalige windturbine:

a. een bouwwerk voor het opwekken van elektrisch vermogen uit wind met een ashoogte (horizontale as) van niet meer dan 15 m1
b. een bouwwerk voor het opwekken van elektrisch vermogen uit wind met een tiphoogte van niet meer dan 15 m1 (horizontale as) of met een tiphoogte van niet meer dan 1,5 m1 (verticale as, windwokkel)

1.16 kwetsbaar object:

een object waarvoor ingevolge het Besluit externe veiligheid inrichtingen een grenswaarde voor het risico c.q. een risicoafstand tot een risicovolle inrichting is bepaald, die in acht moet worden genomen;

1.17 Noordenveldse kwaliteitsgids

document dat het landschap en de dorpen in de gemenete Noordenveld en hun karakterkstieken op hoofdlijnen beschrijft; de gids wordt betrokken bij de afweging van ruimtelijke ontwikkelingen en initiatieven; vastgesteld op 22 april 2020 De kwaliteitsgids is in eerste instantie opgesteld als een document dat de gemeente betrekt bij de afweging van ruimtelijke ontwikkelingen en initiatieven. In de kwaliteitsgids zijn het landschap en de dorpen in de gemeente Noordenveld en hun karakteristieken op hoofdlijnen beschreven. De gids wordt betrokken bij de afweging van ruimtelijke ontwikkelingen en initiatieven. De kwaliteitsgids is een document met basisinformatie. Per landschapstype en per kern zijn een aantal overzichtelijke gidsprincipes geformuleerd. Deze gidsprincipes geven aan hoe bij ontwikkelingen omgegaan kan worden met de aanwezige karakteristieken. Zij zijn open en kwalitatief geformuleerd, zodat ruimte is voor afweging en verschillende uitkomsten mogelijk zijn. Een flexibele en op maat-werk gerichte aanpak is vereist om tot een afweging en ontwikkeling te komen.

1.18 openbaar toegankelijk gebied:

weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar vaarwater en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitsluiting van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen door langzaam verkeer;

1.19 peil:

de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld;

1.20 risicovolle inrichting:

een inrichting, die ingevolge het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen, zoals deze luidt op het moment van terinzagelegging van het ontwerp van dit plan, een grenswaarde, een richtwaarde voor het risico c.q. een risicoafstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten.

1.21 windwokkel:

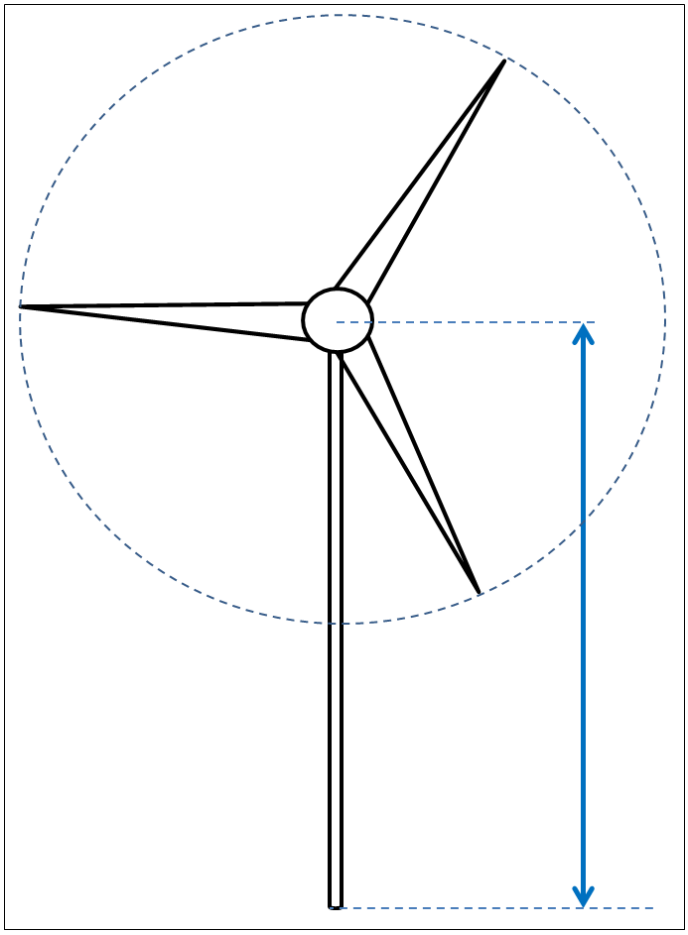
een kleinschalige windturbine met een verticale as en een tiphoogte van niet meer dan 1,5 m1.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

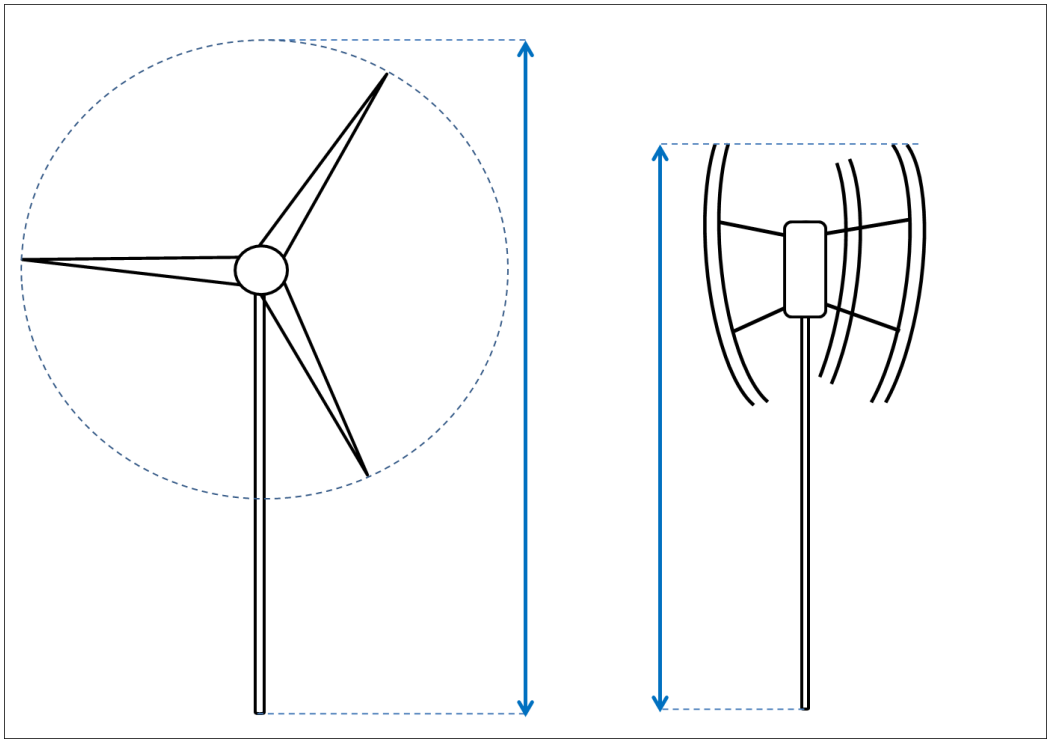
2.1 de ashoogte van een windturbine:

1. turbines met een horizontale as:
   vanaf het middelpunt van de as van de wieken tot aan het aansluitende afgewerkte terrein;
2. turbines met een verticale as:
   vanaf de rotor tot aan het aansluitende afgewerkte terrein;

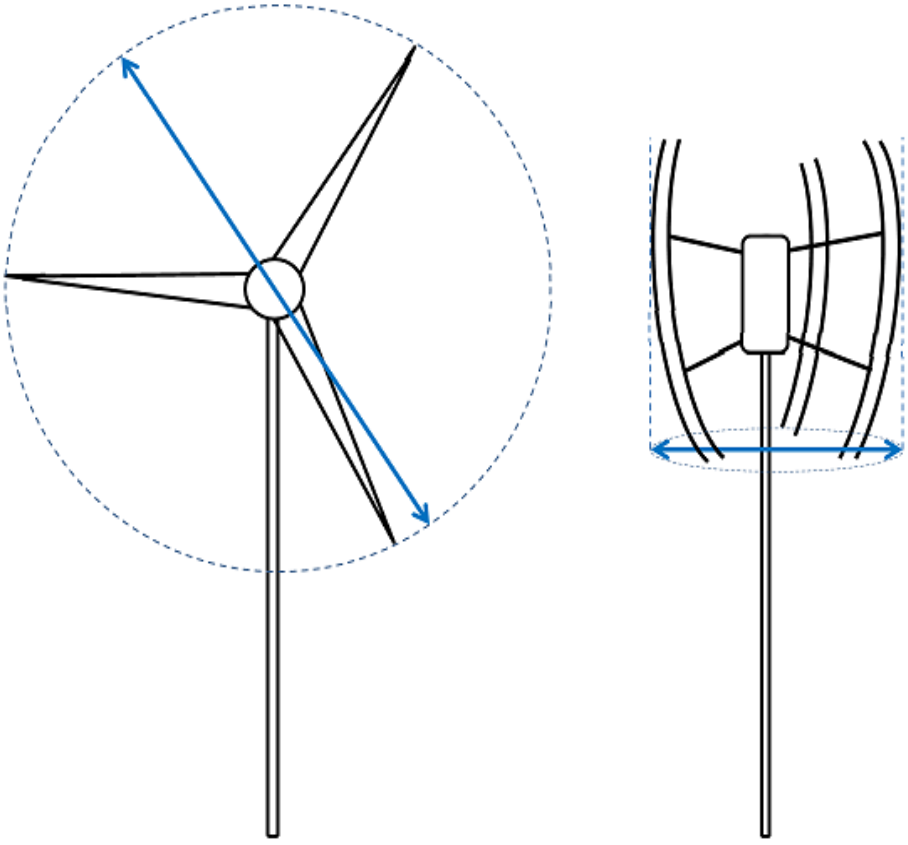
2.2 de tiphoogte van een windturbine:

1. turbines met een horizontale as:
   de ashoogte van een windturbine plus de straal van de rotorcirkel;
2. turbines met een verticale as:
   de ashoogte van een windturbine plus het deel van de rotorbladen dat daarbovenuit steekt;

2.3 de rotordiameter:

de diameter wordt bepaald door het maximale bereik van de rotordiameter, gemeten loodrecht op de as;

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

Artikel 3 Van toepassingverklaring

De regels in dit bestemmingsplan zijn van toepassing op de bestemmingsplannen van de gemeente Noordenveld die zijn opgenomen in navolgend overzicht. Het bepaalde in navolgende bestemmingsplannen blijft van toepassing, met dien verstande dat in geval van strijdigheid van bepalingen de bepalingen van dit bestemmingsplan voorgaan op de regels die ingevolge andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

Naam bestemmingsplan	**Identificatienummer**	**Datum vaststelling**
Buitengebied Noordenveld	NL.IMRO.1699.2009BP007-vg02	17-04-2013
Herziening Haarveld	NL.IMRO.1699.2016BP063-vg02	26-02-2020
Bedrijventerrein Roden	NL.IMRO.1699.2009BP004-vg01	26-10-2011
Bedrijventerrein Peize	NL.IMRO.1699.2014BP045-vg01	02-09-2015
Bestemmingsplan Kampeerterreinen in Noordenveld	NL.IMRO.1699.2010BP013-vg01	19-06-2013
Bestemmingsplan De Fledders 10 te Zuidvelde	NL.IMRO.1699.2013BP043-vg01	11-02-2015
Locatie Esweg te Nieuw-Roden	NL.IMRO.1699.2015BP052-vg01	22-03-2017
Natuur- en landschapsboerderij Noordsche Veld	NL.IMRO.1699.2016BP059-vg01	28-09-2017
De Fledders 8, Zuidvelde	NL.IMRO.1699.2016BP061-VG01	14-03-2018
Programma Terheijl, Oostindië 30 te Nietap	NL.IMRO.1699.2016BP057-vg01	20-06-2018
Melkweg 9 te Alteveer	NL.IMRO.1699.2017BP070-vg01	10-10-2018
J.P. Santeeweg 127 te Nietap	NL.IMRO.1699.2016BP062-vg01	21-11-2018
Herontwikkeling locatie Vluchtheuvel Norg	NL.IMRO.1699.2016BP060-vg01	06-02-2019
Hoofdweg 6 Peest	NL.IMRO.1699.2020BP081-vg01	22-12-2021
Baggelveld 9, Schapenweg 20, Nietap	NL.IMRO.1699.2021BP084-vg01	24-11-2021
Langewijk 6 Nieuw Roden	NL.IMRO.1699.2021BP090-vg01	07-07-2021
Turfweg 10a en de Ring 15 in Leutingewolde	NL.IMRO.1699.BP0182-vg01	24-11-2021
Langewijk naast 9	NL.IMRO.1699.2019BP080-vg01	18-05-2022
Verlegging Gasleiding Haarveensedijk	NL.IMRO.1699.2021BP092-vg01	02-02-2022
Hoofdstraat 78 Een	NL.IMRO.1699.2021BP101-vg01	22-04-2022
Scheidingsweg 24 te Een	NL.IMRO.1699.2021BP097-vg01	14-06-2022
Herinrichting en uitbreiding zandwinning Amerika te Een	NL.IMRO.1699.2023BP093-ow01	12-21-2022
Buitengebied Noordenveld-veegplan (ontwerp)	NL.IMRO.1699.2022BP047-ow01	30-10-2023

Hoofdstuk 2 Algemene regels

Artikel 4 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 5 Algemene bouwregels

5.1 Kleinschalige windturbines

Het bouwen van kleinschalige windturbines is niet toegestaan, met uitzondering van:

a. windturbines waarvan de bouw wordt toegestaan in de regels van een bestemmingsplan dat is genoemd in de tabel van Artikel 3 (Van toepassingverklaring) van dit plan.

Artikel 6 Algemene afwijkingsregels

6.1 Kleinschalige windturbines met ashoogte 15 m1

Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in de regels van een bestemmingsplan dat is genoemd in de tabel van Artikel 3 (Van toepassingverklaring) van dit plan ten behoeve van het plaatsen van kleinschalige windturbines (horizontale as) met de bijbehorende kabels en de verankering van het transformatorhuis op gronden in het buitengebied op of bij bouwpercelen met de bestemmingen 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf', 'Agrarisch - Kwekerij' en 'Bedrijf - Buitengebied gebonden', voor zover deze binnen het plangebied van dit facetbestemmingsplan vallen, met dien verstande dat:

a. kleinschalige windturbines uitsluitend mogen worden geplaatst:
    1. binnen een bouwperceel en bij voorkeur achter op het erf (bij geen ruimte, zoeken binnen agrarisch bedrijfsperceel), of direct grenzend aan een bouwperceel binnen een afstand van 25 meter vanaf de bouwperceelgrens, mits niet geplaatst achter het bouwperceel van een derde;
    2. achter (het verlengde van) de voorgevel van het hoofdgebouw;
    3. passend in het landschap en de stedenbouwkundige structuur; hiertoe dient bij de aanvraag omgevingsvergunning een landschappelijk inpassingsplan te worden ingediend dat is opgesteld door een erkend bureau en waarvoor de Noordenveldse Kwaliteitsgids als kader is gebruikt; in het landschappelijk inpassingsplan moet worden aangetoond dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het ruimtelijk beeld en de cultuurhistorische karakteristiek van het erf en de omgeving;
b. er maximaal 2 kleinschalige windturbines per bouwperceel mogen worden geplaatst;
c. de ashoogte niet meer dan 15 meter bedraagt (zie wijze van meten artikel 2) gemeten vanaf het peil, conform de Provinciale omgevingsverordening Drenthe;
d. de plaatsing van kleinschalige windturbines is uitgesloten ter plaatse van:
    1. de gronden met de volgende dubbelbestemming(en) 'Waarde - Archeologie 1 ', 'Waarde - Beekdal', 'Waarde - Geomorfologie', 'Waarde - Landschap', 'Waarde - Natuur 1', 'Waarde - Natuur 2', 'Waarde - Natuur 3' en 'Waarde - Natuur 4', alsmede de gronden met de aanduiding 'Open agrarisch gebied';
e. bij de plaatsing van kleinschalige windturbines moet rekening worden gehouden met de 'vrijwaringszone - molenbiotoop';
f. de energieproductie van een kleinschalige windturbine:
    1. niet is bestemd voor commerciële doeleinden;
    2. is bestemd voor eigen gebruik van het agrarische of het buitengebied gebonden bedrijf;
    3. 100% eigendom is;
    4. wordt gebruikt om te voorzien in de energievoorziening van het op het bouwperceel aanwezige bedrijf en/of van de lokale omgeving, mits er niet meer kleinschalige windturbines worden gebouwd dan noodzakelijk om in het lokale energieverbruik te voorzien;
g. de volgende afstandsregels in acht worden genomen:
    1. de wieken of de constructie van een kleinschalige windturbine mogen niet overhangen over openbaar toegankelijk gebied;
    2. de afstand van een kleinschalige windturbine tot het meest nabijgelegen geluidsgevoelige object, niet zijnde de eigen woning, bedraagt minimaal 60 m (4 maal de ashoogte van de kleinschalige windturbine); van deze minimale afstandsmaat kan worden afgeweken als kan worden aangetoond dat er van geluidshinder geen sprake is of als deze zo kan worden beperkt dat van hinder in redelijkheid geen sprake meer is;
    3. in verband met onderhoud van watergangen bedraagt de afstand van een kleinschalige windturbine tot de boveninsteek van een watergang minimaal 5 m; indien het waterschap ermee instemt, mag deze afstand minder dan 5 m bedragen;
    4. de afstand van een kleinschalige windturbine tot de meest nabijgelegen kleinschalige windturbine bedraagt niet minder dan 3 maal de rotordiameter;
    5. een kleinschalige windturbine staat op voldoende afstand van (beperkt) kwetsbare objecten, wegen, waterwegen, buisleidingen, hoogspanningsleidingen en risicovolle inrichtingen, waarbij de normering uit de Handreiking Risicozonering Windturbines d.d. 21 januari 2020 moet worden

aangehouden of, indien deze gedurende de planperiode wordt gewijzigd, de meest recente normering, met dien verstande dat:
- de afstand tot (hoofd)aardgastransportleidingen en hoogspanningsleidingen meer bedraagt dan de masthoogte + 1/3 wieklengte, tenzij de leidingbeheerder instemt met een kortere afstand;
- de afstand tot een hoogspanningsverbinding op zijn minst de maximale werpafstand bedraagt bij twee keer het maximale toerental van de kleinschalige windturbine, tenzij de netbeheerder instemt met een kortere afstand;

h. advies dient te worden ingewonnen bij de netbeheerder over de aansluitmogelijkheid op het energienet, resulterend in een aansluitplan, waarin de locatie van de kabels en de aanleg van de kabels wordt meegenomen;
i. er overleg moet plaatsvinden met Astron;
j. bij de aanvraag omgevingsvergunning een ecologische quickscan moet worden bijgevoegd, waaruit blijkt dat de plaatsing van de kleinschalige windturbine(s) geen negatieve gevolgen heeft voor de natuurwaarden;
k. het bevoegd gezag bij het verlenen van een omgevingsvergunning voorwaarden kan stellen aan de plaats, omvang en gebruik van de kleinschalige windturbine met betrekking tot:
    1. de bezonningssituatie;
    2. lichttoetreding in nabijgelegen bebouwing;
    3. zichtlijnen of visuele hinder;
    4. het voorkomen van slagschaduw;
    5. risico's voor gevoelige of kwetsbare objecten;
    6. geluidhinder;
    7. de mogelijkheid tot voortzetting dan wel uitbreiding van een bestaand bedrijf;
    8. rijks- en provinciale monumenten;
l. binnen een jaar nadat een kleinschalige windturbine definitief buiten gebruik is gesteld, deze constructie met de bijbehorende voorzieningen moet worden verwijderd**.**

6.2 Kleinschalige windturbines met tiphoogte 15 m1 en windwokkels

Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in de regels van een bestemmingsplan dat is genoemd in de tabel van Artikel 3 (Van toepassingverklaring) van dit plan ten behoeve van het plaatsen van kleinschalige windturbines (horizontale as) of windwokkels (verticale as) met de bijbehorende kabels en de verankering van het transformatorhuis op gronden in het buitengebied met de bestemming 'Wonen', 'Wonen - Boerderij', 'Bedrijf - Niet buitengebied gebonden' en op bedrijventerreinen, voor zover deze binnen het plangebied van dit facetbestemmingsplan vallen, met dien verstande dat:

a. er maximaal 2 kleinschalige windturbines of windwokkels per bouwperceel mogen worden geplaatst;
b. de tiphoogte van kleine windturbines en windwokkels niet meer mag bedragen dan 15 meter;
c. bij plaatsing op het dak de bouwhoogte gemeten vanaf de daknok of bovenzijde plat dak niet meer bedraagt dan 1,5 m, waarbij de kleinschalige windturbines of windwokkels in geval van een plat dak minimaal 1 meter uit de dakrand wordt geplaatst;
d. de rotordiameter niet meer dan 2 m mag bedragen;
e. de hoogte van een verticale as niet meer dan 2 m mag bedragen;
f. de plaatsing van kleinschalige windturbines is uitgesloten ter plaatse van:
    1. de gronden met de volgende dubbelbestemming(en) 'Waarde - Archeologie 1 ', 'Waarde - Beekdal', 'Waarde - Geomorfologie', 'Waarde - Landschap', 'Waarde - Natuur 1', 'Waarde - Natuur 2', 'Waarde - Natuur 3' en 'Waarde - Natuur 4', alsmede de gronden met de aanduiding 'Open agrarisch gebied';
    2. de gronden met de gebiedsaanduiding 'Vrijwaringszone molenbiotoop';
    3. rijks- en provinciale monumenten;
g. de volgende afstandsregels in acht worden genomen:
    1. de wieken of de constructie van een kleinschalige windturbine mogen niet overhangen over openbaar toegankelijk gebied;
    2. in verband met onderhoud van watergangen bedraagt de afstand van een kleinschalige windturbine tot de boveninsteek van een watergang minimaal 5 m; indien het waterschap ermee

instemt, mag deze afstand minder dan 5 m bedragen;

h. het bevoegd gezag bij het verlenen van een omgevingsvergunning voorwaarden kan stellen aan de plaats, omvang en gebruik van de kleinschalige windturbine met betrekking tot:
   1. de bezonningssituatie;
   2. lichttoetreding in nabijgelegen bebouwing;
   3. zichtlijnen of visuele hinder;
   4. het voorkomen van slagschaduw;
   5. risico's voor gevoelige of kwetsbare objecten;
   6. geluidhinder;
   7. de mogelijkheid tot voortzetting dan wel uitbreiding van een bestaand bedrijf;
   8. rijks- en provinciale monumenten;

i. binnen een jaar nadat een kleinschalige windturbine of windwokkel definitief buiten gebruik is gesteld, deze constructie met de bijbehorende voorzieningen moet worden verwijderd**.**

Hoofdstuk 3 Overgangs- en slotregels

Artikel 7 Overgangsrecht

7.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
2. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

7.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 8 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: 'Regels van het Facetbestemmingsplan kleinschalige windturbines Noordenveld'.